Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 132 **Pühapäewal, 17. mail 1931.** **Tänast lehte 10 leheküige** **75. aastakäik.**

Jõhadelaud,

millel on meie jahudest sai wõi küpsised on rõõmuks perele ja auks igale perenaisele.

Nõudke alati meie kõrgewäärtusliist jahu.

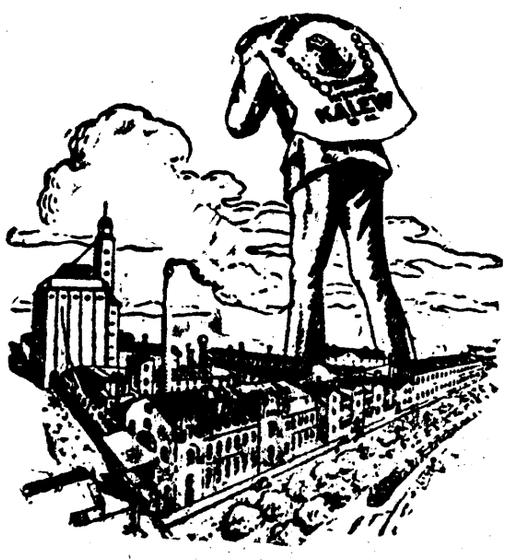

Suurveski J. Puhk & Pojad

Sünd, abiellumine ja surewus Tartus.

Kõige rohkem sünnitajaid 25—29 aastani, abiellumise haripunkt 20 ja 29 eluaasta wahel.

Abielumeeste surewus suur.

Tartu linna statistika büroo juhataja A. Isotami poolt Tartu aastaraamatu jaoks koostatud tabelitest näeme üsna huwitawat pilti sündidest, abiellumisest ja surewusest Tartus möödunud aastal.

Sünd.

Nimelt sündis möödunud aastal Tartus 763 last, neist Tartu elanikude lapsi 709. Abielus sündis 637 last, neist 324 poisi ja 318 tüdrukut. Wabaabielus sündis 72 last, neist 35 poisi ja 37 tüdrukut. Nüüd selgub, et möödunud aastal oli Tartus sündimisel poistel üleüldse 9 wõrra.

Sünnitajate wanus kõigub 17 ja 49 aasta wahel. Kuni 19 aastani on 9 sündi, 20—24 a. tõusep sündide arw 134 peale. 26—29 aastani on sündide haripunkt, nimelt 218, siit peale algab jälle järjekindel sündide arwu alanemine. 30—34 aastani oli 154 sündi, 35—39 aastani tuli 90 sündi. Peale 40 aasta 19 sündi.

Isa wanus ulatus 18—60 aastani. Isasid alla 20 aastat oli kolm, 20—24 aastani 59, 25—29 aastani oli isade arw 176, 30—34 aastani — 149, 35—39 aastani 130, 40—44 aastani 57, peale 45 aasta — 60. Leitud lapsi oli 3.

Wallasemade wanus oli 18—44 aastani. Alla 20 a. oli wallasemasid 6, 20—24 aastani 20, 25—29 aastani 24, 30—34 aastani 12, peale 35 aasta 10.

Rahwuse järgi on sündinud abielus 580 eestlast, 20 wenelast, 19 saksalast, 9 juudi, 6 muust rahwusest, 3 rahwus on teadmata. Wäljaspool abielu on sündinud 67 eestlast ja 5 wenelast.

Kõige enam sünde on maikuus — 76, kõige wähem novembris — 45.

Abiellumine.

Abiellus möödunud aastal Tartus 705 paari. Abiellujate wanus ulatus naistel 16 aastast 64 aastani, meestel 18—74 aastani. Abiellujaid oli kõige enam 20—29 eluaasta wahel ja nimelt 323 meest ja 326 naist.

Surewus.

Möödunud aastal registreeriti Tartus 862 surnut, nendest 775 Tartu elanikud. Wanaduse rühmade järgi näeme, et rinnalapsi suri 85, neist 22 poisi ja 13 tüdrukut. 1—5 aastani suri 26 last (12 poisi ja 14 tüdrukut), 6—10 a. suri 21 (8 poisi ja 13 t.), 11—20 aastani 27 (12 p. ja 15 t.), 21—40 a. surmuid 91, neist 50 meest ja 41 naist. Selle grupi juures on surma põhjustena esiplaanil nakkushaigused 53 juhuga, millest 39 juhtu langeb kopsutiitsikusele. 41—60 eluaastani suri 161 isikut. 61 eluaastast alates on surmud 414 isikut. Kuude järgi rühmitab möödunud aastane surewus wõrdlemisi ühtlaselt, kõikudes 60—70 ümber kruu. Kõige suurem surewus oli märtsis — 85 juhtu, kõige wähem novembris — 46 juhtu.

Perekonnaseisu järgi näeme, et sureb kõige rohkem abielumehi. Naistel alates 16 eluaastast ja meestel 18 eluaastast oli surewus wallaliste meeste hulgas 58, wallaliste naiste hulgas 78, abielus suri 209 meest ja 37 naist, leskedest suri 48 meest ja 174 naist. Lahutatud ja perekonnaseis teadmata — 5 mehel ja 7 naisel.

Nõnda on siis möödunud aastal Tartus jälle rohkem surmud kui sündinud. Puudujääk tõuseb 64 isiku peale.

Geolin

parim metallipuhastaja

Esitus: Firma «Karu» Tallinnas, S. Tartu m. nr. 6, tel. 310-99.

Rattasõitjatele!

Kas teil kõigil on ka teada,
Kuhu Eestis sammud seada,
Kui Teil head ratast vaja,
Mis on üle Eesti raja —
Sõiduks tugev, kerge, hea,
Siis sa seda meeles pea:
Tartu linnas, Suurturg 5,
Kaupleb **Reinhold** «Eesti mees».
Tema sulle ratta annab,
Mis ka elevandi kannab.
Hinnad odavad ja soodsad.
Rattad igatpidi moodsad.

Suures valikus

raudwoodeid,

madratseid ja **reformpõhju** soovitab mõõdukate hindadega

K. Ivand & Co

Tartus, Riia tän. nr. 69 (hoovimaja).

«Lumivalg»

Suure hinnaalandusega

soovitan pühadeks moodsaid naisterahva **käekotte, portfelle, rahataskuid, reisikohwreid, seljakotte, trakse, kurte** jne.

KARL HAUPT

Sadulsepatööstus ja kauplus Tartus,
Küüni tän. 1.

Harjumaal awati kiwiaegne matusepaik.

3700 aasta eest maetud mehe luustik.

Käesolewa aasta 7. mail awastati huwitaw kiwiaja haud Kose kihelk., Triigi wallas, Ardu küla Wäljahansu talu omaniku Metiise põllul kruusaaugust. Ka käesolewal kewadel wõttis taluomanik teetäitmiseks kruusa nimetatud kruusaaugust. Jõudes kaewamisega luustiku tasemeni, leiti alguses üksikuid wäikemaid luid, mida arwati mõne looma omaks. Kuid pealuu ja kiwikirwe ilmumisel olnud taluomanikul kohe selge, et siin on tegemist muistse matusekohaga. Leidja, Peeter Metsis, taipas, et siin oma initsiatiiwil pole kasulik edasi kaewata ning tegi leiu teatawaks hariduse- ja sotsiaalministeeriumile. Tuleb nimetada, et hra Metsis on talitanud arusaajalt ja teadlikult ning on annud sellega wäga tähelepanuwäärtwa ecskuju kõigile, kes tulewikus juhuslikult satuwad mõnesugusele muistisele.

Leinkoht wanal saarel.

Leiukoha ümbrus kujutab saart keset suurt raba, mis tekkinud omaaegsest järwest. Saare jaotab kaheks Pirita jõgi, kus see mõni kilomeeter lõunasse wõtab oma alguse. Juba warem, 1929. a., leiti saarelt nüüdisest leiukohast umb. 1,5 km lõuna poole Pirita jõe paremalt kaldalt põllult degenereerunud wenekujuline kiwikirwes.

Kõnesolewa luustiku leiukoht asub tasasel liiwakal pinnal. Luustik asus 80—90 sm sügawal jäneda liiwa kihis. Luustik lamas wasakul küljel, peaga põhja poole, jalad rinna alla kokkusurutult, nagu joon. näha. Peale hra Metsise poolt leitud kiwikirwe, joon. 1., leiti panustena tulekiwi laastust nuga wõi kõõwits riitluude kohal (joon. nr. 3) ja samas lähedal kurust nõela wõi naaskli otsa (joon. nr. 4), rinna kohal leidus ümmargune pulgakujuline kuriitst wäikese hambaga, mida tarwitati rõiwaste kinnitamiseks wõi muuks sellesarnaseks otstarbeks (joon. nr. 2).

Kirjeldatud matuse komme

on Eestisse tunginud lõunast. Sõõraist matmisewiisi tunti kiwiajal Euroopas ja ka mujal, näit. Egiptuses, kus see oli palju mõtmekesisem. Seal maeti wahest isegi jalad üleespoole suure lawi katte alla. Kõkati matmine annab end mõtmeti seletada. Tolleaja inimesed ei kujutanud endale surma nüüdisaja waatepunktist, waid nägid selles elu jatkamist teisel kujul, sellepärast maeti surmud mugawasse asendisse, nagu see omane idas, s.t. jalad lokkutõmmatult istuvil asendis ja pea nõjatatult kätele. Omaseed panid lahkunule kaasa wõimalikult kõik tarberiistad ja ehted, mida ta tarwitas oma tawalises elus. Sama tõendab ka Wäljahansu talu haua inwentar. Mitmes kohas mujal maeti ka orje ja naisi peremehele kaasa, nagu weel hiljuti oli kombeks Indias, kus mehele järgnes tuleriidale tema lesk.

Kaks matmisewiisi.

Seni tuntakse meil kaks eri hauatüüpi: üks on tawaliselt seljali maetud, wäljasirutatult, ilmakaarelt suund waheldaw, sügawuselt kuni 50 sm, panustelt waesed. Kõnesolewaid haudu, mis esinewad peaasjalikult Kolga-Jaani kihelkonnas, arwatakse wanemaks hauatüübiks. Teine hauatüüp on külje peale asetatud kõkati luustikuga. Luustikud on asetatud tawaliselt peaga loodesse wõi põhja, 0,5—1 m sügawusel. Wiimastest haudadest leitakse sageli wenekujulisi sõjakirweid, mida seotakse Kesk-Euroopast wäljarunnud Indo-Euroopa rahwastega. Eestis on see tihedalt seotud Weikisel'i alaga. Kõkati asetatud luustikudega haud kuuluwad meil kiwiaja lõppu ja ka pronksaega. Kiwiaja põletishaudu Eestis seni üldse ei tunta. Wäljahansu haua panuste hulgas pole wenekujulist kiwikirwest, kuid nagu wõrem nimetatud, leiti üks degenereerunud wenekujuline kirwes samalt saarelt. Ka hauast leitud kirwes räägib selle poolt, et need mõlemad on enam-wähem üheaegsed, mis wastaks aastatele umb. 1800 e. Kr., wõi weelgi hilisem.

Luustik kuulub mehele.

Rahwatõult kuulub leitud luustik mag. Kleini määramise järele pikapealise põhja tõu hulka ning pealuu ehituse järele wastab see meessoole.

Prof. Õpiku määratult on kiwikirwes walmistatud peeneteraliseist uralit-porphüriit kiwiliigist, mida meil leitakse Kesk-Soomest jääga siia rännanud üksikute rändkiwidena. Samuti wõib leida Ardu küla ümbruses tulekiwi wäikeste tükkidena.

«ATHENA»

A-S. ROYAL-FILMI KINO

Pühapäeval kell 12 päeval **RAHVAETENDUS**

«NOA LAEV»

Peale lõunat alates kell 3 p. l. valgusfilm

NAINE JA NUKK

Lisana „ITAALIA".

Muusika Tartus ja ülikoolis

A. Läte.

Möödunud laupäeval rahakuluurlasutises olles, küsis isand: „Ütelge ometi, milles peitub wiga, et meie Tartu laulukoorid jalgu alla ei saa? Tuletage meelde weel hiljutist suurteose ettekannet seal Körges kojas. Kas nõnda tohib üldse esineda?"

Raske on selle peale otseteed wastust anda. Pahe juured ulatuwad kaugele, sügawale. On möödunud rohkem kui paarkümmend aastat sellest, kui meie suurema seltsi juure muusikaosakond asutati. Töötati huvi ja armastusega. Edu oli kaunis. Tuli teine juht, ka siis läks alul edasi. Kuid pea algas mäest allaweeremine. Ei olnud peatust. Kui asi juba õige paha oli, tähendasin suurema kirjutise lõpul: „Kui põlluharija näeb, et tema ühest maatükist jagu ei saa, siis läheb tema teisale." Harija aga ei läinud ja ei annud ka maad käest ära.

Maa oli oma sisu poolest kaunis, kuid harija ei osanud harida ja ei hoolinud ka temast. Nüüd on maa palju aastaid ainult umbrohtu kannud.

Kiriku uuestiloodud pihtkonna juure asutati laulukoor. Koor ei suutnud harilikke laule korralikult ette kanda, ja juba asuti suurte helitööde kallale. Ja weel missuguste! Pealesundijate kui ka täitjate poolt annab see tunnistust madalast arusaamisest muusikateoste hindamises.

Pean siinkohal tähendama, et nimetatud haigus praegu üldine on. Arwatakse suurteoste pealkirjade ja heliloojate kuulsuse läbi tõmmata. Harilikult ei tunne sisu ei juht ega wäljendajad. Ja selle tagajärg on suurteoste profaneerimine. Et kuulajad end ninapidé wedada ei lase, kelle süü siis, et kontserdiruumid tühjad.

Koor ja orkester, millega suurteoste ettekandele asutakse, peab arwurikas olema, intonatsioon puhas, fraseerimises wilumus. Et ülalnimetatud kooril kõikides nõudeis palju wigu oli ja suurtöö ettekanne weel distsipliini suhtes demoraliseerivalt oli mõjunud, selleks andsin nõu: koor peab remonti minema. Koor ei läinud.

Edu puudub.

Siis asutati ülikõpilaskoor. See alul läks ja ei läinud ka. Sooviti asjatundjat juhti. Juht tuli ja hakkas alusmüüri, wundamenti rajama, mille peal julgesti edasi ehitada wõiks. Igal wähegi arusaajal ehitajal on teada, et see osa tööst kõikidest igawam, aga ühtlasi wajalikum on.

„Mis wundamenti meil tarwis?! Ajawiide! Tullakse kokku ja lauldakse. See on kõik." Nõnda ütlesid need, kelle käes koori saatus oli. Juhataja loobus niisugusest ehitusviisist. Hakati nue juhi poolt ehitama. Nüüd ehitatakse juba aastaid, aga ehitus ei wõetse. Sõnad on wiltu, ei sinna katus peale sünni. Alus on nõrk, ei see seinu kanna.

Ja mis peab nüüd saama?

Korduwalt olen sakka aega meele tuletanud, kuidas sel ajal waimline kui ka muusikaline elu ülikooli õhtkonnas kihas. Akadeemilises muusika-ühingus oli nii wana kui noor tegew. Õppemeister ja õppejünger seisid kooris kui ka orkestris kõrwuti, et korralikkude iluhelide läbi oma kui ka teiste iluturndeid ülendada. Puudus omal olukorrane juht, kutsuti see wälismaalt. Ettewõte ei tohtinud kannatada. Tulid suurte helitööde ettekande-päewad, siis olid need pidupäewadeks terwele linnale. Aula oli kuulajaid laeni täis.

Ja nüüd? Nüüd laseme suure sugulwendade orkestri omale külla tulla ja jätame orkestrandid üksi „Wanemuisesse", et nemad seda wabamalt saaki akustilisi puudusi üles leiaksid. Kui see kõik häbitunde pärast sündis — sugulwendadel nii suur üliõpilasorkester, suure kuulsusega laulukoor, siis on asi wähegi andestataw. Sündis see aga waimutuimusest, siis on asi kurb.

Minu siiamaalsed nõuanded ülikooli muusika uuenduse asjus on ohakate sekka langenud. Armas see ei ole. Teadmine, et halba maad on paremast ikka rohkem, rahustab. Sellepärast uuendan oma küllwi.

Missugune suur eetiline tähtsus muusikal, olen ka kordawalt ütelnud. Olen ka ütelnud, et selle teostajaks osaw ja hingeline teostaja peab olema. Juht, kes heli kui ka sõna üle walitseb ja kes eeskujulik organisaator. Luua tuleb üks suur, jõuline üliõpilaskoor. See peab aja jooksul eliidi kooriks kujunema. Koor, kes linnas kui ka maal juhtiwat osa etendab.

Luua tuleb, tõsiseks, üliõpilas-orkester, millest ka wilistlased osa wõtaks.

Luua tuleb, kolmandaks, akadeemiline suur üldlaulukoor. See koor koosneks ülikooli õppejõududest, nende perekonnaliikmeiest ja paljudest üliõpilasist. Tullakse kord nädalas kokku ja lauldakse korralikult ühe-, kahe- ja ka kergeid neljahäälseid laule.

Laul, mida paari aasta eest maipeol kuulsin, ei olnud üliõpilaste wääriline.

Ülikooli muusikadirektori ülesanne on ka loengud pidada. Iga kahe nädala tagant üks teadusline referaat. Järgnewalt tutwustamine teoreetiliste probleemidega ja muusikaliste aja- ja päewaküsimustega.

Ülesanne on suur ja raske. Teostada suudab ülesannet ainult see isik, kes ise muusikast koosneb ja seda ka edasi anda suudab.

Kui oleme kord niikaugel, jõudnud, et iluhelide lained ülikooli ruumist Taaramäeni ulatuwad, ehk tuleb siis Wanemuine jällegi meie lähikonda. Praegu tundub küll nõnda, kui oleks ta meist jäädawalt lahkunud.

Teised lehed:

Töörahvalik tuulelipp tuult wõtmas

ja oma kahepaikselt teistele külge pookimas.

Neljapäewane „Waba Maa" leiab kõikidewahemaid eelnõu päewakorrale tõstmise puhul paraja aja olewat etteheiteid teha rahwaerakonnale ja J. Tõnissonile selles, et paar aastat tagasi sotsialistide walitsuse poolt loostatud ja rahwamajandust sügawalt puudutawate eelnõude puhul „Postimehes" arwaldati artikleid, kus täh. eelnõusid rahwamajanduslikke huwide lähtekohalt arwustati. Ka praegu, mil uue koalitsiooni kokkuleppe tulemusena kodumaa tööstust puudutawad seaduse-eelnõud walmiwad hariduse- ja sotsiaalministeeriumis ja oma lõpliku wastuwõtuks wõi tagasilükkamiseks sõelumist wajatwad nii walitsuses kui ka riigikogus, ei ole me weergusid sulgenud asjalikkudele arwustustele. Kuid muidugi ei ole see töörahwa taktika, ära oodata teiste arwamist, waid oma arwamist teistele külge pookides omakehtud tuulewestitega wõidelda, sest muidu ei anna ju töörahwalikku joont wälja.

Kahju sellest energiakulutusest, mida „Waba Maa" laotab praeguse koalitsiooni tülliajamiseks üsna asjata. Ühes numbris heidetakse sotsialistidele ette, et need oma töörahwa huwide kaitse kõrgele maha sahkerdanud ministri kohtade eest. Sealsamas järgneb etteheide koalitsiooni kodanlistele rühmadele, et need „mingisuguse punase läätsaleeme" eest oma põhimõtetest taganewat.

Kui „Waba Maal" midagi ette heita on meie rahwamajanduse ja eriti tööstuse huwide kaitse puudumises, siis ainult oma töörahvalikule walitsusele selle sihikindluseta tegutsemise eest, mis meie majanduslise elu korraldamisel eriti halwa pärandusena end tunda annab praegusele walitsusele ja riigikogule. Et haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt loostatawad eelnõud, millised eriti meie tööstust puudutawad, oma laugeleulatuwate sihtide poolest nüüd mõnikord isegi töörahvale liialdusena tunduwad, siis on selles „unustamatu teened" omaaegsel töörahvalikel sotsiaalministeeriumil, kes sotsiaalosakonna ühiliste koosseisu loostamisel sotsialistliselt mõtlewaid noori inimesi kõrgetele kohtadele upitas ja kodanliselt mõtlewaid ametnikke ministeeriumist minema toimetas. Kui nüüd selle tagajärjel sotsiaalministeeriumi korralduste ja algatuste all tõsiselt kannatab meie noor tööstusrõõd, siis on ju wäga imposantne esineda töörahvalikel „Waba Maal" kodumaa tööstuse kaitsja osas, eriti weel sellepärast, et üks tegelwamaid eestwedajaid praegu tööstusrõõma awalik-õiguslises asutuses wõrdlemisi lenkest tasu saab ja ometi ka midagi oma palga eest tegema peaks, kuigi erakonna tuulelipu-politika õieti summis ka siin kahepaikset taktikat: ühe artikliga õrttada sotsialiste, teisega ette heita kodanlistele rühmadele sünnipäraseid pahesid — kahepaikset ja talmuleerutamist. — Waewalt see tõehakanud adwokaat meie tööstusrõõme peres töörahvalikku õiget palet maskeerida laseb ja töörahvalikku senisele poliitikale midagi positiiwset annab.

Jalgade higistamine on tervisele kahjulik, ebamugav ja eemaletõukav pahe, mida kõrwaldab 1 karbi

higipulber „SEC"

tarwitamine. — Müügil apteekides ja rohukauplustes.

„Veronika" seep on kõige parem!!

Bensiini asemele puusüst.

Uus aparaat, mis wõimaldab kundnwat kõrkuhoidu kütte kulutustes.

Joh. Hirsch.

Toimetusele on arwatamiseks saadetud järgmised read kõrkuhoidu puhtl, kes kuulduwasti juba kaunemat aega töötab ülesande lakkal, kuidas puusões leiduwat energiat ära kasutada mootorite lüttekulude wähendamiseks.

Maailm põeb terawat majanduslikku kriisi ja riikide walitsused pingutawad jõudu selle lahendamiseks.

Mis puutub Eestisse, siis on lugu meil küllalt tõsine. Lehtedest leiab üha artikleid, nagu: tollimüür pilwedeni, wälismaubandus passiiwne, wõi ja peekoni hinnad langewad, töötatööliste meeleawaldused, suured wekslid protestid läinud kuus, kust otsida wäljapääsu? jne. jne. Need pealkirjad ei waja seletust.

Majanduselu juhtimine ja kriisi lahendamine on keerulisemaid ja raskemaid probleeme ning nõuab juhtidelt traditsioone ja kogemust. Üks on aga selge isegi wähikule, ja see on: kui meie tahame oma majandust wähegi parandada, siis ei tohi meie rohkem kulutada kui sisse wõtame, oleme sunnitud piirama sissewedu hädatarwilikuga, püüdma produktsiooni suurendada ning äärmiselt kokku hoidma.

Kui küsime, kas toimime nii, siis peame küll kahjuks wastama, et igal alal mitte.

Nende ridade otstarwe ei ole arutama hakata eksisamme, mis tehtud majanduspolitika alal, waid pöörata tähelepanu ühele pahele, millest waikides mööda minnakse, ja näidata wõimalust selle pahe kõrwaldamiseks. See pahe on meeletu bensiini raiskamine.

Ainult üks näide: keegi, kes 3-tonnise autoga wedas puid, tarwitas kahe kuu jooksul 3500 liitrit bensiini 1120 krooni wäärtuses. Need 1120 krooni, mis saadud peekoni ja wõi eest, rändawad ühe ainsa weoauto pealt kahe kuu jooksul wõõrsile. Weoautosid on meil praegu umbes 900, autobusse 150, sõiduautosid 2700 ja peale selle traktorid, teehöölid ja muud mootorid, mis bensiini wõi petroleumiga käiwad ja mille tarwituseks wõõrsilt 7000 tonni bensiini sisse toodi. See summa peaks iga mehe mõtlema panema, kuidas siin kokku hoida.

Prantslased kütawad oma weoautosid, busse ja traktoreid puusõegaasiga. Wälismaa praktika tõendab, et 1000—1200 grammi puusüt wastab energia hulga poolest ühe liitri bensiinile. Puusõe hind oleks 5—6 senti kilo ja bensiini liiter 30 senti. Tagasi minnes eelpool toodud näite juure 3500 liitri bensiini asemel oleks auto ära tarwitanud kõige rohkem 4200 kilo süt, à 5 senti, mis ümmarguselt teeb 210 kr. Seegi raha oleks kodumaale jäänud ja mitmele töölisele sõepõletamisel teenistust annud. Kõrkuhoidu oleks aga saadud ümmarguselt 900 krooni, ja seda üheainsa weoauto pealt kahe kuu jooksul!

Wõtame arwesse kõik meie weoautod, mootorwagunid, traktorid, omnibused ja teehöölid, jättes wälja sõiduautod bensiini-piirituse seguga, siis saame aukartustäratawa summa. Peale selle tekiks sõetöstus ja selle eksport. Mis see kõik tähendab riikliku majanduspolitika seisukohalt, on igale selge.

Kui wõrrelda puusüt bensiiniga, siis leiame, et peale odawuse on temal weel mitmed teisedki paremused. Bensiin sisaldab tihti fosfori ja wäämli aineid, mis mootori iga wähendawad, sõe juures seda ei ole. Bensiin wõib plahwatuda ja selle läbi palju kahju sünnitada, süst aga mitte kunagi. Bensiinimürgituse hädaoht on suur, kuna see puusõe juures pea täiesti puudub. Wõimalust puusõegaasi bensiini asemel tarwitada tunnustab täielikult ka meie Tartu ülikool.

Meie metsade peawalitsuse andmetel wõiks meie metsajätistest, nagu oksad, ladwad ja kännud, aastas kuni 100.000 tonni süt walmistada.

See sõehulk kaloriteks arwatuna annaks energiahulga, mis wõrdub ühele kolmandikule Narwa kose jõust. Rakendades seda jõudu rahwamajanduse teenistusse, saawutame wäga suure kõrkuhoiu bensiini alal, jättes sellega hulga wäliswaluutat kodumaale, alustades arenemist nii tööstuses, liiklemises kui ka põllumajanduses, käima pannes mootorid ja traktorid, mis praegu enamuses kalli bensiini tõttu seisma ja kõdunema peawad.

Sellest ideest aetuna on nende ridade kirjutaja muretsenud esimese täieliisema aparaadi weoauto tarwis, mida lähemal ajal tahab demonstreerida asjasthuwitatuile.

Eestis on ka warem katseid tehtud sellel alal, aga need on ebaõnnestunud. Jättes seletamata neid nurjumise põhjusi, loodan kindlasti selgeks teha, et puusõegaasi mootori kütteks tarwitamine mitte paljas idee ei ole, waid läbimõeldud ja proowitud ning wälismaal kasutamist leidnud tõsiasi.

GPU „lahendab" transpordi kriisi.

Moskwas wangistati 46 raudteeametnikku.

Moskwast, 16. mail. GPU wangistas Moskwa suure kaubajaama 46 ametnikku ja algatas protsessi sama jaama 112 ametniku wastu. Neid süüdistatakse „sabotaažhis" ja kaupade warguses. 1930. a. wiimasel weerandil olewat „kaduma" läinud 35 wagunit. Peale selle süüdistatakse ametnikke weel selles, et nad olewat meelega saatnud tühje waguneid kaugematesse jaamadesse, et sünnitada korratusi transpordis.

Eesti-Läti koostöö filmi alal

Teoksil ühiste filmide walmistamine.

Riiast, 16. mail. Ühenduses Eesti filmide „Uus inimene" ja „Wigased pruudid" linastamisega Riias on kõne alla tulnud Eesti ja Läti ühiste filmide walmistamine. Praegu Riias wiibiwaid Eesti filmitegelasi Märskat ja Zimmermani peetakse selle algatajaks. Kawatsusel on walmistada filmi, kus tegewus areneks Tallinnas, Riias ja Saaremaal. Mängijateks oleks Eesti ja Läti näitlejad. Hr. Märska peab läbirääkimisi Läti rahameestega ettewõtte finantseerimiseks. Kroonika asjus jõuti juba kokkuleppele. Üleswõtteid tehakse Eesti, Läti, Soome ja Leedu sündmustest.

Läti ajakirjanikkude selts.

Riiast, 16. mail. Lahthelide tulemusena Läti kirjanikkude ja ajakirjanikkude seltsis, asutati Läti ajakirjanikkude selts, kes neil päewil awas tegewuse. Seltsi esimeheks waliti J. Druwa, abiks dr. A. Bihlmanis. Seltsi juhatus otsustas pidada kõige lähemat ja sõbralikumat ühendust naaberriikide ajakirjanduse organisatsioonidega.

Skandaal Toscanini ümber.

Milaanost, 16. mail. (Trj.) Siinsed ajalehed pühendawad suurt tähelepanu wahejuhtumisele, mis neljapäeval sündis Bologna's. Nimelt oli Bologna teatrisse selle awamiseks pärast restaureerimist kutsutud kontserti juhatama kuulus helilooja Toscanini. Enne kontserdi algust tehti Toscaninile ootamatult tingimuseks, et sissejuhatuseks tuleb peale Itaalia kuningahümni mängida ka fascistide hümni. Toscanini keeldus. Selle peale tungis rühm fasciste heliloojale kallale, puistas ta üle toorete sõnadega ja löppeks löi üks fascist Toscaninit näkku. Toscanini kwobus selle järele kontserti juhatamast, istus autosse ja sõitis tagasi Milaanosse.

Pärast tema ärasõitu korraldasid fascistid Bologna tänawatel suuri meeleawaldusi. Hüüti: „Maha Toscanini!"

Franz-Josefi allikavesi

korraldab seedimist.
Arstidepoolt soovitatud.

Põgenemine Kremlist.

Sven Adelowi romaan.

Tõlkinud M. P. 35

„Wene pankurist Pariisis?"

„Jah, wenelasest, kes on nüüd prantsuse alam."

Bardschko warises märgatawalt kokku. Nüüd ta oli täiesti kindel, et selle pealiku teate ja tuhatkrangiliste pakikese wahel, mis ikka weel alal hoiti tema kapis, oli mingi ühendus. Ta kahwatas lausa pinewusest.

„Wene pankur Pariisis," kordas ta häälel, mida ta enam täiesti ei walitsenud. Kas on see—," ta peatus, sest kartis, et annab ise endale hoobi.

„Keda mõtlete?" küsis pealik truusõdamliselt.

„Ei kedagi. Kuidas saite neist asjust teada?"

Pealik Jarowitzki naeratas.

„Teie ometi ei wõi oodata, et panen teile kõik kaardid lauale," ütles ta.

„Ja mida soowitate mulle õieti nüüd?"

„Et seda asja põhjalikult uurime, süüdlased karistame, ja et mina tasuks peale summa sularahas saan punawäes pealiku seisusega koha."

Baröschko noogutas.

„Wõtan teie ettepaneku wastu," ütles ta.

„Raha ma wõin teile ise wälja maksta, ja ma soowitan teid sellele kohale, kuid mitte warem, kui olete oma wäite tõestanud ja kindlustanud hea tulemuse. Kõneleme asjast pikemalt."

Mehed kõnelesid weel mõne aja teineteisega. Kui pealik Jarowitzki kaubandusosakonnast lahkus, oli tal maingitud kokkuleppe kohta kirjalik tõestis.

Paar päewa pärast seda külaskäiku andsin ennast Gromowile tunda.

Nagu nii paljud härrad juhtiwail kohtadel, oli tal harjumuseks äris töötada weel hilja õhtuni, pärast seda kui ametnikud olid juba läinud. Teadsin seda proua Jarowitzkilt, ja ühel õhtul seisin kella seitsme ajal Gromowi töötoa ees Haussmanni Bulwaril.

32.

Silm silma wastu.

Gromowi kontorid olid suure ärihoone teisel korral.

Astusin pikkamisi wormiröiwas uksehoidjast nööda ja wõtsin tõstuki teisele korrale. Esikus ootas proua Jarowitzki. Ta oli pärast tööaega jäänud kohale ja tegi näiliselt ületunnitööd. Tõeliselt ta teotses minu ülesandel. Ta wiis mu eestuppa.

„Kõik ametnikud on läinud," sosistas ja osutas siis tagaseinas olewale uksele. „Ta istub üksi seal sees."

„Hüwa," wastasin, „teatage mind kohe, ja ärge unustage, et olen mr. Harrison Detroitist. Mr. Harrison on parajasti Londoni saabunud. On tegemist äärmiselt tungiwa äriasjaga."

Proua Jarowitzki läks sisse ja tuli kohe tagasi, teatades, et Gromow palub mind sisse astuda.

Panin kübara ja mantli ära. Proua Jarowitzki wõttis mõlemad wastu.

„Wiige kübar ja mantel nagu kõkku kõneldud ära ja oodake minu märguannet," sosistasin.

Proua Jarowitzki noogutas kiirelt. Ta silmitses mind uuriwalt.

„Hästi tehtud," mõõnis ta.

Ta mõtles minu riietust. Kandsin tumedat, joonelist ülikonda, lakkingi, wiolett siidsukki ja mu kõidetawas kaelasidemes hiilgas suur briljant. Hiljem mõistate nende üksikasjade tähendust.

Kohe pärast seda seisin Gromowiga tema kontoris silm silma wastu.

Proua Jarowitzki sulges minu järel ukse. Olime üksi.

Gromow ei tunnud mind ära.

„Tulete pisut ebatawalisel ajal, mr. Harrison," ütles ta inglis keeli, „kuid palun wõtke istet. Millega wõin teid teenida?"

Jäin seisma ja waatasin talle otsa.

„Kas teie ei tunne mind?" küsisin wene keeli.

Kuid Gromow, kes mind aastate eest oli näinud Wera isa mõisas ja siis 1918. a. Moskwas wõibolla weel kord wõi kaks, ei tunnud mind ikka weel ära.

„Palun wabandust," ütles ta nähtawalt segaselt, ja nüüd wene keeli, „kellega on mul au kõnelda?"

Waatasin talle silmi.

„Minu nimi on Boris Leonidowitsh Sorin," wastasin.

Sügaw kahwatus lendas järsku üle Gromowi näo, kuid muidu mees walitses end täiesti.

Wastu tahtmist pidin teda sellel hetkel imestlema. Mõtted ta roimast minu wastu olid aastate jooksul muidugi kohutanud mõnd ta unenägu ja talle walmistanud enam kui ühe unetuma öö, kuid igakord ta rahustas end mõttega, et surnu ei tee enam kellelegi halba. Kuid nüüd seisis see surnu äkki kõige paremas terwises tema ees, — ja sellegipärast Gromowi nägu ei lasknud aimata midagi.

Jätkasin:

„Teie ametnik teatas mind teile kui mr. Harrisoni. Selle nime wõtsin endale Ameerikas. Ka teie, Iwan Wolkow, ju olete muutnud oma nime pärast meie wiimast kohtumist. Noh hea, kuid mul oli kahatsus siin täna õhtul kõnelda pisut millestki muust. Teie wististi wõite küll aimata minu tuleku põhjust."

Gromow mõtles silmapilgu järele.

„Teie arwatawasti teate, et olen abielus teie endise naisega," ütles ta kõheldes.

„Tean kõik," wastasin.

Ta ei saanud aru wõi wähemalt teeskles nagu ta ei saaks aru minu sõnade mõttest. Walitud wiisakusega palus ta mind istet wõtta.

Istusime minuti waikides ja oodates. Pean tõendama, et nautisin seda waikust. Teadsin, et iga sekund teda piinab.

Siis ta ei suutnud waikust enam taluda.

„See on tõepoolest üllatus," ütles ta. „Minu naine ja mina pidasime teid surnuks. See tähendab, meie arwasime, et tšeka arreteeris teid ja laskis maha."

Ma ei wastanud ikka weel ja nägin ilmselt, kuidas minu waikimine teda ikka enam erutas.

Siis ta jätkas:

„Mul ei ole midagi selle wastu, kui Wera ja teie kohtute heade sõpradena ja et meie kolmekesi kõigest sellest kõneleme. Pealeselle tulewad wististi lõpetada mõned wormilikkused."

„Jah nimelt, minu härra," wastasin, „siin on mõned wormilikkused, millised tahaksin lõpetada koguni iga silmapilk. Nii näiteks peaksime karistama minu ülesandjat ja warast Iwan Gromowi."

Gromowi nägu jäi liikumatuks. Ta oli ilmetu nagu mask. Wõibolla ta eelistas piinarikkale teadmatusele, et ütlen talle tõtt näkku.

„Teie olete kas hull wõi mõne hullu eksituse ohwer," wastas ta rahulikult.

„Teie näitlete suurepäraselt, Iwan Gromow," ütlesin, „kuid see ei aita teil enam midagi."

Gromow kehitas läbematult õlgi.

„Mingem asja juure," ütles ta kuiwalt. „Waras ja ülesandjad on tühjad sõimusõnad. Täiskaswanud mehelt nõuan wähemalt korralikku ja põhjendatud süüdistust."

„Teie soow peab kohe täidetama," wastasin külmalt. Mu hääl oli rahulik ja asjalik nagu adwokaadi oma. „Teid süüdistatakse selles, et saatsite 1918. aasta sügisel wale ja nimetu süüdistuskirja tšekasse ja õmblesite minu kasukasse walepaberid, et äratada minu wastu kahtlust, nagu oleksin segatud wasturewolutsioonilisse liikumisse, et mind sel kembel teelt kõrwaldada."

Nõrk puna oli tõusnud Gromowi näkku, kuid mees walitses end täielikult.

Jätkasin:

„Pärast seda, kui olite põhjustanud minu arreteerimise, kasutasite olukorda, et ära waratsada minu kohwrit teemantidega miljon dollari wäärtuses. Teie müüsite hiljem wälismaal need teemandid ära ja asutasite selle rahaga oma siinse pangaäri."

Gromow kehitas õlgu.

„Niisugust rõõwlilugu ei wõta keegi ometi kuulda!"

„Igatahes tean üht intimest, kes on eriti suurel määral sellest huwitatud," wastasin rahulikult. „Wera!"

Gromowi silmad läigatasid jõnnakalt.

„Miks peaks Wera seda mõttetut kaebust wastu kasutama?"

„Sellepärast, et wõin talle jutustada pisukese, wäga paljuütlewa üksikasja minu arreteerimisest," wastasin. „Mind arreteeriti Moskwa jaamas pärastlõunal, kui sõitsin Sorinskojest tagasi."

Gromow waatas mulle üksisilmi ja pingutatult otsa.

„Kuid juba ennelõunat," jätkasin, „wõisite Werale jutustada, et wiibisite juhulikult jaamas, tahtes kohata üht sõpra, ja nägite oma silmaga, kuidas mind arreteeriti. Ettekäändel, et tšekajõdurid on teel, ka tema arreteerimiseks, hirmutasite Werat ja sundisite teda wägiwaldselt ülepeakaela kodust põgenema. Pärast kasutasite ta äraolekut teemantide röõwimiseks. Alles siis, kui see juhtunud, saatsite nimetu kirja tšekasse. Teie nimetu kirja põhjal arreteeriti mind Sorinskojest tagasisõidul jaamas, nagu olite õieti arwanud. Nii juhtus kõik waremini. Kui jutustasite Werale minu arreteeremiset, istusin weel waba ja muretuma mehena Sorinskojesse sõitwa rongi kupees. Tean, et meelitasite Wera minu nime peale wõltsitud telegrammiga Wenemaalt wälja, lühidalt: tean kõik!"

Gromow istus langetatud peaga ja täiesti liikumatult.

Kuid äkki ta ajas end üles. Ta waatles mind wäljakutsuwalt.

(Järgneb.)

345.000 krooni suwisteks maaparandustöödeks.

Sellest weeühingutele umbes 110.000 kr.

100.000 kr. jääb talwiseks maaparandustööks.

Neil päewil kinnitas põllutööministeerium tänawu aastase maaparandustööde kawa, millega suwisteks maaparandustöödeks põllupidajatele määrati riikliku maaparandusrediidi 345.000 krooni ulatuses. Tänawu on põllutööministeeriumi eelarwes maaparandustööde läbiviimiseks riigikogu poolt rediidi lubatud 450.000 krooni. Sellest rediidist, nagu tähendatud, on suurem osa suwisteks kiire iseloomuga maaparandustööde läbiviimiseks määratud põllupidajatele wäljaandmiseks. Ülejäänud 100.000 kr. wõetakse kasutamisele sügisel ja talve hooajal tööde läbiwiimiseks. Riikliku toetuse määramisel on põllutööministeerium arwestanud töö üldise tähtsusega.

Toetust antakse weejuhtme kaewamiseks wesikonnaga kuni 1000 ha, — kuni 25 protf., 1000—3000 ha suuruse wesikonnaga — kuni 50 protf. töö hinnast ja 3000—10.000 ha — 75 protf. ning üle 10.000 ha — kuni 10 protf.

Suwisteks maaparandustööde läbiwiimiseks riigimõisates on määratud 30.000 kr., kuna 75.000 kr. on määratud riigi arwel läbiwiidawate töode täitmiseks (Wõrumaal Petersi jõe sütwendus ja õgwendustööd). Eramaapidajate weeühingul said toetust 110.000 krooni. Sellest summast saab Tartumaal Kirjasoo weeühing 1000 kr., Külajõe-Kõrenda 2000 kr., Koogi-Sõrkküla 3000 kr., Woldi-Koogi 1500 kr.

Alatskiwi-Lahe 800 kr., Kassimurme 900 kr., Teedla-Metsküla 1000 kr., Prossa 550 kr., Kuweküla 1500 kr., Kiwijärwe 1000 kr., Meeksi-Koli 1200 kr., Leina-Märasoo 1500 kr., Ehaküla 500 kr., Palaküla 1000 kr., Rasina 800 kr., Rõusisoo 1200 kr., Ropka-Meeri 1500 kr.

Edasi kawatseb põllutööministeerium läesolewal suwel läbi wiia terwe rea eeltöid maaparanduse töödeks Tartumaal. Eeltkätt tuleb ettewalmistusele Emajõe sütwendustöid Kärewerest Wõrtsjärweni, Wõrtsjärwe, Piknurme ning Tartu ja Awinurme metskondades.

Rongiõnnetus Pärnu-Tallinna wahelisel kitsaroopalisel.

Wedur ja kaks wagunit kraawis kummuli.

Inimõnnetusi ei olnud.

Eile kella ½7 paiku hom. juhtus Pärnu-Tallinna kitsaroopalisel Kõnnu- ja Wiluwere jaamade wahel 97 km Pärnust Tallinna poole tulewa kiirrong nr. 2-ga õnnetus; nimelt jooksis pakkwagun roobastest wälja ja kukkus kummuli. Rongijuht ei märganud kohe õnnetust ja selle tõttu liikus rong peale seda weel mõnikümmend meetrit edasi. Kui juht järsku õnnetust märkas ja rongi peatas, jooksis roobastest wälja ka wedur ja järgnew klassiwagun. Wedur ja 2 wagunit kukkusid kraawi kummuli. Tee sai õnnetuse tõttu purustatud 130 m ulatuses. Abirongid töölistega sõitsid kohale. Reisijad õnneks wigastada ei saanud ja paigutati Tallinnast wastutulewale rongile. Õnnetuskohale sõitsid politseiwõimud ja raudteewalitsuse esitajad, et lähemalt järele waadata õnnetuse põhjusi. Tee purustamise tõttu oli ühendus kogu päewa katkestatud ja sõitjad pidid õnnetuskohal ümber istuma teisele rongile. Kraawikukkunud wedur oli üks hiljuti Krulli tehastes walminud weduritest.

Mootorsõidukitelt ei wõeta üle Läti piiri liikumisel maksu.

Eile wahetati wälisministri ja Läti saadiku wahel noodid, mille järgi kummagile riigile kuuluwad autod ja mootor-tsiklid wabastatakse teedefondi heaks wõetawast maksust üle piiri liikumisel.

Suwitushooaeg Narwa-Jõesuus algas.

15. mail juba kohal ligi sada suwituswõõrast.

15. mail atwati wormilikult Narwa-Jõesuus suwitushooaeg. Paljud aga ei maldanud seda ametlikku tähtaega oodata ja asusid juba warakult mahebaid maipäewi Narwa-Jõesuus weetma ning suwilaid ja üksikube wõtma. Selle tulemusena registreeriti esimesel hooaja algpäewal alewiwalitsuses 81 suwitajat.

Küllaliste arw on kaswanud igal aastal. Tänatwu aga on oodata erilist dungi Jõesuhu, sest on lewinud teade, et selleks hooajaks pakub kuurort meile mõndagi uut ja suurejoonelist.

Nii algab tegewust moodne rannakohwik, orkestrid mängiwad peaaegu päewa läbi plaatsil, willa „Capriccio's“ läheb walla kiwew elu ja ühenduse pidamine wälismaailmaga ning suwitajaskonna igapäewaste tarwete eest muretsemine on paljuski peremenud.

Rannale wõrk- ja pesapalli platsid.

Waremaid suwitajate arwamusi ja soowe arwesse wõttes on N.-Jõesuu alewiwalitsus asutanud rannale neli wõrkpalli ja kaks pesapalli platsi, mis ühes wastatwate wahenditega, wõrkudega jne. seisawad suplejate käsutuses. Nii on terwislik sport toodud otse kaldale, kus wõib supelrõõdes laindest otse mänguplatsile jookста.

Et rannaliiwal oleks wõimalikult kõik esemed, millele järele suwitajad wõiwad wajadust tunda, siis on sel hooajal seal kasutada suplejail automaat-telefon ja postkast. Nii ei tarwitse kellegil muretsemist päiteses katkestada, kui teip tarwidus kirja posti wiia, wõi kusagile telefonilisse ühenduse astuda. Kirjade kirjutamiseks asetatakse plaatsile lauad ja toolid.

Luiged pargitiigi!

N.-Jõesuu alewiwalitsus on pöördunud riigiwanem K. Pätsu poole palwega, et riigiwanem oma tahust, kus tal on luikede kaswatus, loowutaks kuurordile paar luike pargitiigi ilustamiseks ja suurfugustamiseks.

Mõnusat puhkust 100.

Kuna eelmisel aastal tundus puudus rannal rannatoolest, siis alewiwalitsus tellis Wigastatud Sõjameeste ühingu töökojalt 10 suurt puutud, warjurikast tooli, milliseid wõib nagu wäikseid supelmaju kasutada. Samuti muretseti juure lamamistoole, milliste koguarw tõuseb sel hooajal sajani.

Otseühendus Tallinnaga.

Lähemail päewil algab otseühenduse pidamine Narwa-Jõesuu — Tallinn — Narwa-Jõesuu. Liin seisab ammibuseliinide pidajo Eegi käes, kes liinile liiklema paneb uue, wõrklemisi ruumika, 88-istmelise autobuse. Mootor katab maa umbes kiirrongi ajaga ning sõiduhind arwatawasti tuleb isegi madalam kui praegune raudtee tariif rongipiletist nõuab.

Hädaabitööde lõpp.

Osa töölistele pikendati tööd kuni pühadeni.

Teedeministeeriumi summadega korraldatud hädaabitööd tööta töölistele lõppesid 15. mail. Et aga paljud perekonnad tööde lõppemisel raskesse seisukorda wõiwad sattuda, siis tegi teedeminister korralduse, et Tartus ja Tallinnas pikendatakse töid neile tööta töölistele naistele, kellel suured perekonnad ja kes wäikeste laste wõi nõrga terwise tõttu wälistöödele minna ei saa, kuni pühadeni.

Suri lukustatud ukse taha

Reede õhtul leiti mehaanikatöökoja omanik Willem Lappin oma lukustatud korteris Tiigi tän. nr. 90 surnult. Lappinit oli nähtud viimati kolmapäewal. Reedel läks perenaine talle wiima kirja, mis kirjakandja eelmisel päewal toonud. Lappinil oli uks lukus ja wõti seespool. Koputamise peale keegi awama ei tulnud, mispärast politsei juuresolekul uks wäljastpoolt lahti wõeti. Korteriomanik leiti woodist aluspesu wäel ja surnult. Laiba juures mingisuguseid wägiwalla tundemärke ei leidunud. Lappinen elas korteris üksinda. Ta oli 60 a. wana. Laip saadeti anatoomikumi lahkamisele.

Ehitusmaterjalide hind pisut langenud.

Ehitusklaawide ja wärwide hind on pisut langenud (endised hinnad klammrites):

Tellisklaawid 45—50 (47,50—50) kr., silikaatklaawid 30—40 (40) kr. 1000 tükki.

Tsinkwalge wärw 65 (70—75) s., tinatwalge 82 (80—85) s., ooker 17,25—21,05 (17—23) s. kilo.

Põllumajandussaaduste wiimased hinnad suurmüügil.

Wili. Eesti nisu 18—21 kr., undisels suwinisu „Rubin“ kõlwi jaoks 27 kr., eesti ja wene rukki segu 16,25—16,75 kr., eesti ja wene kaerad 10—10,50 kr., paala ülleodrad 19,50—20 kr., toiduodrad 16—17 kr., wene walged herned 15 kr., wene rohelised herned 17 kr., hollandi walged herned 19—20 kr., undisels wikid 17 kr. 100 kilo eest.

Ristikheinaseeme. Punane Siberi ristikhein 175—180 kr. 100 kilo eest.

Kartulid 2,80—2,50 kr. 100 kilo.

Piimasaadused. Eksport wõi 1,75—1,80 kr., Schweitsi juust 1,80—1,90 kr. eelmisel nädalal 1,80—2 kr.)) kilo eest.

Kanamunad, eksport 1. sort 18—18,90 kr. kast 360 tükki ehk 10—10,50 s. paar.

Liha. Sealiha 40—55 s., loomaliha 35—60 s. kilogramm.

Linad. Petseri ja Wõru linad 518,50—549 kr., Tartu ja Liiwi linad 488—518,50 kr. 1000 kilo eest, franko saatejaam. Linaseemneid ei olnud müügil.

Palgasekeldused uue raudtee ehitustöödel.

Teedeminister tegi korralduse Tartu-Petseri raudteed ehitawale firmale, et wiimane kiires korras wälja maksaks töölistele maksmata palgad.

Nimelt andis firma jaamades ehitatawate hoonete ehituse wälja kellegile Tammele. Wiimane ei maksa aga ehitustöölistele palkasid wälja. Töölised on korduwalt käinud kaebamas kõikides ametiasutustes ja on kaebustega jõudnud koguni ministeeriumini. Et aga firma wäljaantud töode korraliku ehituse kui ka töölistele maksetawa tasu eest wastutab, siis tegi teedeminister korralduse firmale töölistele palgad wälja maksta. Maksmata palkade kogusumma ulatab mõne saja tuhandeni.

Wangistamised Madriidis.

Kõrtsis wangistati monsõnjoori staap.

Madriidist, 16. mail. (Trj.) Hispaania pealinnas kestawad edasi parem- ja pahempoolsete äärmuslaste wangistamised. Politsei tungis ootamatult koosolekule, mida ühes kõrtsis pidasid kommunistide juhid. Wangistati 14 kommunisti. Ka tegelast ja konfiskeeriti palju kompromiteeriwaid dokumente, rewolwreid ja teisi relwi. Samal ajal on uusi wangistamisi toime pandud ka monarhistide ringkondades. Ühtlasi wabastati aga wahi alt pühapäewal wangistatud monarhistid, nimelt ajaleht „ABC“ omanik markii Luca da Tena ja wennad Hiralleseid, keda süüdistati meeleawalduste õhutamises ja awaliku korra rikkumises.

Paawst sotsialismi wastu.

Roomast, 16. mail. (Trj.) Paawst pidas reede pealelõunal raadiokõne, mis äratas suurt tähelepanu, kuna Pius 11. enneolemata teratwalt kallale tungis „liialdatud kapitalismile“, samal ajal aga teratwalt hukka mõistis sotsialismi. Paawst märkis ära, et Watikan olewat juba ammu seisukohal, mida ta ei ole muutnud: kes tahab olla hea usklik, ei wõi olla sotsialist. Paawst kutsus kõiki sotsialiste üles taizasi pöörduma kiriku rüppe.

Wabakaubanduse kaitseks

Miks Lloyd George toetab sotsialiste.

Londonist, 16. mail. (Trj.) Wabameelsete juht Lloyd George esines erakonna konwerentsil Buxtonis kõnega, milles ta iseloomustas wabameelsete praegust politikat: Wabameelsete rühm, alamkojas tahab kaasa töötada praeguse walitsusega, ilma et ta siiski ohwerdaks oma rippumatust. Politilist seisukorda Inglismaal on põhjalikult muutnud asjaolu, et wanameelsete erakond on omaks wõtnud kaitsetollide maksmapaneku politika. Selle tõttu peawad wabameelsed koos sotsialistidega looma ühise wäerinna wabakaubanduse kaitseks. Pärast läbirääkimisi lükati Buxtoni konwerentsil juure häälteenamusega tagasi resolutsioon, milles nõuti, et wabameelsete erakond edaspidi peaks täielikku rippumatust oma politikas ja ei seoks ennast praeguse walitsuse tegewusega.

Adw. M. Wohlfeil †.

Reedel surri Tartus wan. advokaat Max Wohlfeil. Ta oli saanud pimesoole põletiku. Kuna lõikus jäänud hiljaks, siis oli arenenud põletik kõhukelme juure, mis haigele ka surma tõi.

Kaduru lõpetas ülikooli wene ajal. Alul töötas ta Tartus wannutatud advokaadi abina ja 1922. aastast peale kuni surmani wannutatud advokaadina. M. Wohlfeil sündis 1889. aastal. Teda jäid leinama abikaasa ja ametiwennad, kes lahkunut kui sõbralikku ja wastutulelikku kolleegi mälestawad.

Esimene rong sugusigu Wenemaale.

15. sks. läks üle Walga Irboska kaudu Wenemaale terwe rong — 24 wagunit, igas wagunis 24 siga, seega 576 sugusiga. See oli esimene saadetis Eestist ostetud sigu. Rong sigadega pidi sama päewa õhtuks Pihkwa jõudma, kus wenelaste poolt oli nende lõplik wastuwõtmine ja edasisaatmine Kesk-Wenemaale.

Lähematel päewadel awatakse turismi näitus.

Kujutatwate kunstide sihtkapitali walitsusel on kawatsus korraldada ka tänatwu turismi näituse, kuhu wälja pannakse umbes 150 kunstitööd. Tööd on mõeldud peamiselt müügiks Eestisse sõitjatele turistidele, kuid neid wõiwad soodsatel tingimustel omandada ka omad inimesed, sest tööde hinnad on määratud wõrdlemisi odawad.

Näitus awatakse lähematel päewadel Tallinnas kujutatwate kunstide sihtkapitali walitsuse ruumides.

Paneuroopa päewa pidamine Tallinnas.

Üleeuroopalise Paneuroopa päewa puhul korraldatakse täna Paneuroopa Eesti Ühingu poolt pidulik aastapeakoosolek Tallinnas „Seltskondlikus majas.“ Koosolek algab päewal kell 1. Awasõna ütleb Paneuroopa Eesti Ühingu abiesimees Mart Raud. Selle järele õpetab seks puhuks Eestisse sõitnud Paneuroopa Läti sektsiooni esimees hra P. Bergis ning hra Michelson.

Wabadussõjalased ei loobu oma nõudmistest.

Reede õhtul pidas wabadussõjalaste liidu juhatus oma koosolekut. Kõne all oli riigikogule esitatud walimise ja rahwahääletuse seaduse muutmise eelnõu. Koosolekul jõuti otsusele, et wabadussõjalaste liit ei loobu mingil tingimusel esitatud nõudmistest, waid juhtumisel, kui riigikogu nende poolt esitatud seaduseelnõu sellel kujul nagu see esitatud, wastu ei wõta, siis otsustati see panna rahwahääletusele. Selleks waliti allkirjade kogumise komitee, kellele ülesandeks tehti kiires korras koguda allkirju rahwahääletuse nõudmise algatamiseks tarwilikul määral.

Edasi arutati wabadussõjalaste organiseerimise kawa. Praegu käib kohtadel organiseerimise töö. On asutatud mitmed uued organisatsioonid, kes kesklliidu liikmeks astunud.

Tallinna poiste spordiliit 4 aastane.

30. mail pühitseb Tallinna poiste spordiliit oma 4. aastapäewa. Selle aja jooksul on ta wõrsunud suuremaks poiste organisatsiooniks Eestis. Poiste spordiliit on asutatud peale Tallinna weel Pärnus, Tartus, Narwas, Walgas, Wõrus, Tõrwas ja Wiljandis. Kõik nimetatud liidud kuuluwad ülemaalisesse eesti poiste spordiliitu.

Kaitske oma kopse!

Tähtsamad tubakaistanduste maad on Türgi, Greeka, Bulgaaria, Vene ja Ameerika. Nende maade tubakad on oma eriomaduste ja väärtuse poolest täiesti lahkuminevad. Kuid ka ühe maa tubakad on mitmesugused, igal lõikusel on oma, teistele mitte sarnane headus.

Ainult suured ja rikkad tubakavabrikud võivad omale otsekohe istandustest parimaid ja vajalikumaid tubakaid muretseda.

Meie tuntud paberossid

Manon Lia Orient

valmistatakse väljavalitud ja kahjulikkudest lisandustest pneumaatiliselt **PUHASTATUD** tubakast.

A-S. „LAFERME“.

Kaitske oma kopse!

Odaleni sündmuste järelkaja.

Arupärimised parlamendis. Protestimeeleawaldused Stokholmis.

Stokholmist, 16. mail. Odaleni rahutustel haawata saanud isikutest suri üks; nii on surma saanuid nüüd kokku 5. Kahe haawatu elu on weel hädaohus. Ühenduses Odaleni sündmustega on peetud palju koosolekuid. Protestiks panid ehitustöölised Stokholmis töö reedel seisma. Stokholmis oli meeleawaldusi, millest wõttis osa enam kui 10.000 inimest. Meeleawaldajate poolt saadeti delegatsioon walitsuse juure. Saatkonda wõttis wastu peaminister Eckmann. Saatkond nõudis, et sõjawäed Odaleni piirkonnast tagasi kutsutakse, streigimurdjad kõrwaldatakse ja tapetute omakstele toetust antakse. Peaminister wastas, et sõjawäed tuuakse Odalenist ära, alles siis kui seal kord jalule on seatud. Stokholmist saadeti miiniristleja „Nordenskiöld“ Hernösandi“. Sõjalaew jõudis sinna reede hommikuks. Odaleni ümbruskonnas kuulutasid töölised 24 tunnilise protesti streigi. Reedel oli töö kõigis Odaleni paberimassi wabrikutes ja saeweskites seismas.

Uusi rahutusi enam ei ole olnud.

Stokholmis liikusid meeleawaldajad looritud lippudega läbi tänawate ja kogunesid awalikule platsile, kus „Social-Demokrateni“ peatoimetaja J. Engberg pidas kõne.

Parlamendis esinesid sotsiaaldemokraadid arupärimisega Odaleni sündmuste asjus. Peaminister Eckman wastas, et üksikasjalik juurdlus on käimas ja et miiniristleja „Nordenskiöld“ on saadetud Hernösandi ainult selleks, et kindlustada töötahtjatel äraõitu. Waidlused olid wäga elawad. Mitmed kommunistid kutsuti korrale.

Saarlase kaks abielu.

Paari aasta eest selgus, et Tartus elutsew apostliku õigeusu usutunnistuse liige Mihail Wäli on kahes abielus. Wäli oli 1893. aastal Saaremaal Maasi wallas Õõriku apostl. õigeusu koguduse preestri poolt seaduslikku abiellu laulatatud Anna Suudlaga. Paarikümne-aastase kooselamise järele oli mees asunud Riiga elama, kuna naine jäänud Saaremaale. 1916. a. sõitnud ta Nowgoradi. Arwates, et naine on wahepeal surnud, lasknud ta end Nowgorodi lähedal Tserepowitsi küla preestril uuesti laulatada lese Marie Smirnowaga. Eesti ajal asunud Wäli ühes naisega Tartu elama, kus 1929. a. tema perekonnakirjade korraldamisel selgus, et Wälil elab ka esimene naine, mispärast juurdlust alati.

Süüdistusasi oli reedel rahukogus arutusel. Kohus mõistis M. Wäli 2 kuuks aresti. Wäli peab ülal mõlemast abielust sündinud lapsi, keda arwult on seitse.

Haapsalu „Kungla“ 35-aast.

Haapsalu wanem selts „Kungla“ pühitseb pühapäewal 35. aastapäewa. Sel puhul on etta nähtud pidulik aktus. „Kungla“ on Haapsalu eesti seltskonna häll ja warjupaik, kus kõik mõtted leidsid wastukaja ning täitmist.

Spordi hooaja awamine Tammistus.

14. mail oli korraldatud Tammistus spordiringi juhataja R. Rassi poolt spordihooaja awamisepäew. Ilmmuud oli rõõksti sportlasi. Tehti teatawaks eelolewal hooajal tegutsemise kawa. Sellele järgnesid 1500 m jooks maanteel kõigile sportlastele ja wõrkpallimõistlus meeskondade wahel. Eelolewal hooajal on Tammistu noorte osakonna algatusel mõeldud korraldada 11 selliiga naaberwaldadest koos ühine spordipäew augusti alul, milleks kutsed wälja saadetud. Nagu kuulda, on mitmed spordiosakonnad päewa korraldamisega nõus.

Raud tuuakse tapiga Eestisse

Helsingist, 16. mail. Eesti noorkirjanik Mart Raua arreteerimisest teatab „Hels. Sanom.“ lähemalt, et Eesti politseiwõimud olid Soome kriminaalpolitseid palunud teda tabada sellepärast, et Raud, olles Eestis, toimetas mitmesuguseid wekslimõõltsimisi. Nagu leht kuuleb, hoitakse Rauda Porwos, kus ta arreteeriti, Helsingi politsei korraldusel kinni, kuni Eesti politseinikud temale järgi ilmuwad.

Prof. Suolahti jääb kantsleriks.

Helsingist, 16. mail. Helsingi ülikooli kantsleriks waliti uuesti prof. H. Suolahti.

Pühapäewal demonstreeritakse uues üliõpilasmajas Helsingis asuwas kinoteater Bio Bios eesti kultuurfilmi „Kas tunned maad!“ Etendust saadatwad muusikalised ettekanded.

Üliõpilaste meeleawaldused Warssawis.

Loengumaksu wastu.

Warssawist. Lehtede teatel pidasid Lwowis üliõpilased suuri meeleawaldusi protestiks loengutemaksu kõrgendamise wastu. Korraldati rongikäik plakaatidega. Üliõpilaste rongikäiguga ühinesid ka teised meeleawaldajad. Ülikooli ees astus politsei meeleawaldajatele wastu. Pilkeks wõeti politsei owatsioonidega wastu. Wiimaks andis politsei järele, konfiskeeriti ainult mõned plakaadid. Üliõpilased wõisid ülikooli ruumides koosoleku pidada, mispeale nad rahulikult laiali läksid.

Rootsi kuningas awas lennunäituse.

Stokholmist, 15. mail. Rahwuswaheline õhusõidunäitus awati reedel Stokholmis kuninga ja kuningliku perekonna liikmete juuresolekul. Wäljapandud lennukite hulgas on ka autogiro lennuk. Awamisel wiibis ka parlamendi, walitsuje ja diplomaatiliku korpuse liikmeid.

Reformid, mis tagurpidi wiiwad.

Warssawist, 16. mail. Poola telegraafi agentuur teatab Moskwast: Nõukogude walitsus awaldas hiljuti dekreedi ülikoolide reformi kohta. Tagajärg oli see, et ülikoolide teaduslik tasapind langes katastroofiliselt. Nüüd olewat kommunistliku erakonna keskkomitee saatnud akadeemiate direktoritele juhatuse, milles käskatse wana programmi juurde tagasi tulla ja pikendada kursust kahe aasta pealt kolme peale. Arwatawasti tehakse teiste ülikoolidega samuti.

Weel nädal läbirääkimisi?

Riiast, 16. mail. Läti majandusdelegatsiooni juht Salts sõidab laupäewal tagasi Tallinna. Lehtede teatel arwatakse Riia informeeritud ringkondades, et läbirääkimised wõiwad kesta weel nädala ümber.

Järjest linnapõlemised Jaapanis.

Tokiost, 16. mail. Tuli häwitas Akitasis, Põhja-Jaapanis, 600 maja. Tule lewinemist soodustas tugew tuul. On karta, et tules on palju inimesi hukkunud. Lähemad teated puuduwad.

See on nädala jooksul neljas suurem tulekahju Jaapanis.

Kujutawa kunsti sihtkapital ostab kunstitöid.

Selmise aasta eeskujul ostab ka tänatwu kujutawa kunsti sihtkapitali walitsus eelarwe korras kunstnikkudelt kunstitöid. Käesolewal aastal ostetakse neid umbes 8000 kr. wäärtuses. Sihtkapitali walitsus palub kõiki maalikunstnikke, kes soowiwad oma töid sihtkapitalile müüa, esitada need kuni 16. juunini wastawale juurele tagasi tulla ja pikendada kursust kahe aasta pealt kolme peale. Arwatawasti tehakse teiste ülikoolidega samuti.

Weel nädal läbirääkimisi?

Riiast, 16. mail. Läti majandusdelegatsiooni juht Salts sõidab laupäewal tagasi Tallinna. Lehtede teatel arwatakse Riia informeeritud ringkondades, et läbirääkimised wõiwad kesta weel nädala ümber.

Järjest linnapõlemised Jaapanis.

Tokiost, 16. mail. Tuli häwitas Akitasis, Põhja-Jaapanis, 600 maja. Tule lewinemist soodustas tugew tuul. On karta, et tules on palju inimesi hukkunud. Lähemad teated puuduwad.

See on nädala jooksul neljas suurem tulekahju Jaapanis.

Kujutawa kunsti sihtkapital ostab kunstitöid.

Selmise aasta eeskujul ostab ka tänatwu kujutawa kunsti sihtkapitali walitsus eelarwe korras kunstnikkudelt kunstitöid. Käesolewal aastal ostetakse neid umbes 8000 kr. wäärtuses. Sihtkapitali walitsus palub kõiki maalikunstnikke, kes soowiwad oma töid sihtkapitalile müüa, esitada need kuni 16. juunini wastawale juurele tagasi tulla ja pikendada kursust kahe aasta pealt kolme peale. Arwatawasti tehakse teiste ülikoolidega samuti.

Briand ei loobu rahwuswahelisest tööst?

„Genfi töö seisab kõrgemal igasugustest wahe juhtumistest“.

Euroopa-komisjoni anawaldused oma loojale.

Genfist, 16. mail (Trj.). Euroopa-komisjoni istungjärgu nõukogu kokkuastumise eel on Genfis ametlikkude koosolekute kõrwal tähtsaks kõneaineks

Saksa-Austria tolliliit.

Peetakse eraläbirääkimisi, et ärahoida koosolekutel awalikke kokkupõrkeid Prantsusmaa ning Saksamaa ning mõlemate poolehoidjate wahel. Kogu reedene päew kulus eraviisilistele kokkusaamistele riigimeeste wahel, kusjuures arutati kompromissi saawutamise wõimalusi. Erilist tähtsust antakse kohtamisele Hendersoni, Briandi, Curtiuse ja Grandi wahel. See kohtamine sündis Hendersoni hotellitoas, kusjuures arutati Saksa-Austria tolliliidu kawa.

Euroopa-komisjoni koosolekul esines **Briand kõnega,** milles ta eriti rõhutas, kuiwõrd tähtis on luua Euroopa rahwuswahelist põllumajanduse krediteerimise organisatsiooni. Briand märkis ära, et tähtsamaks aluseks läbirääkimistel Euroopa majanduse kohta on Saksa wälisminister Curtiuse ettepanek, milles soowitatakse Euroopa tollipolitiline seisukorra põhjalikku läbikaalumist. Briand seletas, et praegune seisukord on sümptoomiline Euroopa lagunemisele. Selle tõttu on lahenduse leidmine hädatarwilik.

Genfis äratas tähelepanu, et Briand on oma wiimasest Genfis wiibimisest saadik tunduwalt muutunud. Nähtawasti on ta laotus presidendi walimistel ränka mõju awaldanud. Prantsuse wälisminister on sõngelt tõsine; puudub tema naljatlew esinemine. Ka tema kõne oli hoopis tõsisem tawalisest.

Meeleawaldus Briandi auks.

Kõigile ootamatult tõusis reedese koosoleku lõpul omalt kohalt Henderson märkusega, et temal on mõned isiklikud mõtteawaldused koosoleku juhatajale. Henderson pidas lühikese kõne, milles ta wäljendas jõõgawat rõõmu näha Briandi oma endisel kohal. Henderson rõhutas, et temal puudub kawatsus ennast segada teise riigi siseasjadesse, kuid ta soowib kogu ilma ees rõhutada, et Briand ei ole mitte ainult suur Prantsuse riigimees, waid suur rahwuswaheline politik, kes omab Euroopa-komisjoni kõigi liikmete üksmeelset usaldust. Henderson nimetas oma kõne lõpuks Briandi rahwasteliidu suurmeheks.

Wastates Hendersoni kõnele, ei suutnund Briand warjata meeleliigutust ja tõrjus waikselt tagasi temale osaks saanud kiitust, mida ta „ei wääriwat“. Tõrdmiliste kiituawaldustega wõeti wastu Briandi seletus:

„Genfi töö seisab kõrgemal“

igasugusest wahejuhtumisest ja kui kõik komisjoni liikmed minu wastu awaldawad samasugust usaldust kui minu sõber Henderson siis loodan, et nad nõus on minuga ka edaspidi koos töötama.“

Teiste küsimuste kõrwal on Euroopa-komisjoni istungjärgu puhul elawalt kõne all ka eelseisew rahwuswaheline

wäewähenduse konwerents.

Aristide Briand,
weidi sõngena.

Sel puhul märgitakse, et on rahwasteliidu sekretariaati esitatud kaks ettepanekut, mis kõnelewad wäga sarnaselt. Neist on Inglismaa, kui ka Saksamaa nõudnud, et wäewähenduse konwerentsi eel kõik riigid esitaks ametlikult rahwasteliidule oma relwastuste seisu kohta teateid.

Põnewamaks päewakõrsimuseks on see, kes saab rahwuswahelise wäewähenduse konwerentsi esimeheks. Tšeho-Slowakkia wälisministeer Beneshi kandidatuur on jäänud kõrwale. Paljud riigid pooldawad nähtawasti Inglise wälisasjade sekretär Hendersoni kui tulewast konwerentsi esimeest. Wene delegatsioon Litwinowiga eesotsas tahab aga nähtawasti mõne wäikeriigi wälisministrit konwerentsi juhina näha, mis kindlustawat suuremat erapooletust.

Aratab tähelepanu, et Wene delegatsioon ei ole asunud oma tawalisse korterisse Genfis, waid on kolinud „Metrovoli“ hotelli, kus asuwad ühtlasi Saksa ja Jaapani delegatsioonid. Sellest tehakse mitmesuguseid järeldusi.

Läti täiendab juhtnööre.

Riikas arutatakse läbirääkimisi Eestiga.

Riia st, 15. mail. Läti delegatsiooni esimees saabus Tallinnast Riiga. Ta andis peaministrile Tallinna läbirääkimiste käigust aru ja nõudis täiendawaid juhtnööre mitmesugustes tähtsates küsimustes. Praegu on rahaministeeriumis nõupidamine. „Jaun. Sin.“ teatel tuleb arwatawasti kokku ka wälisministeeriumi majanduslepingute komisjon. Ei ole wõimata, et ka walitsus peab erakorralise koosoleku.

„Postimehe“ lugejad

on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

Dresdeni terwishoiunäitus.

Huwitawaid wäljapanekuid näitliku terwishoiuõpetuse alalt.

Dresdenis awatud terwishoiunäitusel on nagu kõiruud aastal wälja pandud palju uut ja huwitawat. Näituse külastajate eriliset tähelepanu köidab sõekaewandus, mis on walmistatud kõigi tehnika ja terwishoiu seaduste järele kuue meetri sügawuses. Näituse peawäljapaneku moodustab Dresdeni terwishoiu muuseum. Ja muuseum on terwishoiuliste teadmiste letwitaja mitte ainult Saksamaal, waid kogu maailmas.

Wäga tähtsad tegurid terwishoiuliste teadmiste letwitamisel on näitlikud õppewahendid, millistest Dresdeni muuseum pakub eriti rikkalikku walikut. Muuseum walmistab uutele õppemeetoditele wastawaid seinapilte ja tahwleid, mis oma odawuse poolest on kättesaadawad kõigile. Praegu on näitusel niisuguseid tabeleid wälja pandud üle kolme saja. Palju tähelepanu on pööratud heade plakatite wäljaandmiseks koolidele, wabrikutele ja kasarmutele, kus terwishoiuõpetusega tutwustamine inimestele eriti tähtis. Õppeasutistele, peamiselt eriteadusliikudele, walmistatakse häid plastiksi esemeid, näit. wahast ja gipsist inimese siseelundeid terwel ja haigestunud kujul. Kuna niisugused esemed wahast on wäga kallid ja kergesti alistuwad temperatuuri mõjule, siis tehakse neid wiimasel ajal wäga otsitud ainest — tselloniist, millel on samad omadused kui wahal, mis aga ei ole pudew ega karda kuumust.

Peale selle on muuseumil peale saja kiikuwa mudeli. Näituse suurem uudis on wärwilised kaardid. Muuseumil on seitsekümmend eeskujuliselt koostatud loengut ühes 4000 seletawa pildiga terwishoiu õpetamiseks maal ja wähemates linnades. Wiimaste jaoks on muuseumil samuti liikuwad näitused. Näitusteks kasutatakse harulduselt suuri autosid, millel peale näitusesaali on weel ruumid näituse personaali jaoks. Wiie tunni jooksul wõib auto, mille katusele saab peale selle weel üles lükka eriline telk, muutuda küllalt rikkalikuks ja sellejuures tasuta näituseks. Autos ei puudu samuti wõimalus terwishoiu filmi näitamiseks.

Muuseumil on oma kirjastus. Näitusel jagatakse lastele wäikesi raamatuid, mis sisaldawad esimesejärgu tähtsusega juhatusi terwishoiu alal lastele arusaadawas pildikeeles.

Aued helikunstnikud.

Tallinna konserwatooriumi lõpetasid käesolewal õppeaastal: klaweriklassi — Anna Gurewitsch, Aliae Johanson, Arwid Nedlich, Erika Käppa, Angelika Ipsberg, Margarete Kruus, Delila Pellmann-Weinert, Eugenie Pitker ja eksternina Leida Kurko ja Olaw Roots, wiimane lõpetas peale klaweri- ka spets. kompositj.-klassi; kestkooli laulu- ja muusikaõpetajate klassi — Woldemar Tomingas, August Pruul, Gustaw Ernesaks, Eleonore Saots, Helmy Waldman, Aleksandra Johanson ja eksternina Dioniisi Orgusar; lauluklassi — Aino Riomar, Hilda Tamjärw, Marie Lang, Wally Hellmann ja Jaan Johanson; wiiuliklassi — Ewald Turgan ja Aleksander Sunapuu (eksternina); spet. kompositsiooniklassi — Eugen Kapp, Christfried Krause ja eksternina Alfred Karafin (wiimane peale selle weel oreliklassi); celloklassi — Eduard Klas-Glass; oreliklassi — Oskar Walker ja Hilarius Sakaria; kontrabassiklassi — Johannes Kuusemets; flöödiklassi — Ewald Brauer ja pasunaklassi Paul Karp. Möödunud õppeaasta 7. lend sisaldas arwult 83 lõpetamit.

Soowime noortele kunstnikkudele suuremat edu tulewasel ilusal muusikapõllul.

Eestis ligi 250.000 palgalist

Eneseõjaaegsega wõrreldes tööstustöölliste arw langenud 20 tuh. wõrra. — Kõige rohkem palgalist tööjõudu on Harju-, Wiru- ja Tartumaal. Wiimase seitsme a. jooksul wähenenud nahatööliste arw 40 ja metallitööstuses 25 prots. wõrra, kaewandustööliste arw tõusnud kolmandiku wõrra.

Wiimases statistika kuukirjas antakse ülewaade meie tööolude ja palgalise tööjõu seisukorra üle. Nagu sellest kokkuwõtteist selgub, oli wiimase rahwalugemise järele töö suhtes 612.870 aktiiwsest elanikust, s.o. tegelikult tööst osawõtjate arwust, palgalisi töölisi ja teenijaid 198.656 ehk 32,4 prots. ning ametnikke 80.986 ehk 5,1 prots. Sellega tõusis palgaliste üldarw ümmarguselt 230 tuh. in. peale, mis annab töö suhtes aktiiwsest rahwastikust ümmarguselt 38 prots. Kui sellele arwule juure arwata ka töötajate perekonnaliikmed, siis wõib konstateerida, et

iiris kolmandik kogu rahwast elatab ennast palgalisest tööst.

Ametnikkudest on waldaw osa tegewuses ühiskondlikul töölal, nagu riigi- ja omawal. teenistus, rahwa terwishoid, haridus, usk jne. (53,2 prots.), tööstuses tegewaid 16,6 prots., kaubanduses 14,8 prots. ja põllumajanduses 4,8 prots. Tööliskonnast on aga suurem osa tegewuses põllumajanduses (39 prots.) ja tööstuses (28 prots.)

Palgaliste jaotus maade järele on kaunis ebaühtlane, mis tingitud põllumajanduse arengust üksikutes maades ja tööstusettewõtete asukohast. Suhteliselt on kõige rohkem palgalisi Harju- ja Wõrumaal, mis seletatakse sellega, et siin asuwad suuremad tööstusettewõtted (Tallinna, põlewkiwitööstus Wirumaal ja Narwa wabrikud).

Kõige rohkem palgalist tööjõudu põllumajanduses tarwitab Tartumaa. Kõige wähem palgalisi töölisi on Petserimaal.

Wõrreldes eelsõjaaegsete aastatega on tööstuslik tegewus langenud kuuduwalt. Eesti oli juba enne ilmasõda arenenud tööstuslikult palju enam kui mitmed teised Wenemaa osad. Tööliste arw suurtööstuses ulatus siis umbkaudsete andmete järele 45 tuhandele. Sõja tagajärjel, paraasjalikult aga selle tõttu, et Wenemaa turg jäi suletuks, langes suurtööstuses tegewates olewate tööliste arw umbes 20 tuh. wõrra. See oli tõsigitud asjaoludest, et metallitööstus, mis seitsme aastarem esikohal, langes oma tegewuse ulatuselt 4 wõrra. Sedasama juhtus ka paljude teiste töötustega. Kokkuwõttes on tööstuslik tegewus Eestis 1913. a. wõrreldes wähenenud seitsme tööstusharus ja tööliste arw 45 prots. wõrra.

Wiimase seitsme aasta jooksul on tööstusliku tegewus püüdnud enam-wähem ühesugusel tasapinnal, ehkki üksikud tööstusharud on oma ulatuselt muutunud. Nii on murdudes ja kaewandustes töötajate arw tõusnud 1923. a. wõrreldes 1/3 wõrra. Metallitööstuses on selle wastu aga töötajate arw wähenenud ligi 25 prots. wõrra, samuti keemiatööstuses ning osalt ka tuletikutööstuses. Koguni suur wähenemine on olnud aga nahatööstuses (ligi 40 prots.). Tekstiilitööstuses on töötajate arw püüdnud aga enam-wähem endisel tasemel. Puutööstus on küll töölisi wähendanud 15 ja metallitööstus 30 prots. wõrra, kuid selle wastu on linatööstus laiendanud oma tegewust enam kui 60 prots. wõrra. Kaswanud on ka töötajate arw shokolaadi- ja kompweetiwabrikutes ligi poole wõrra. Wiimastel aastatel on majandusliku kriisi mõjutusel tööliste arw tööstuses jällegi langema hakanud, kuid see langus pole jõudnud weel 1924. a. kriisieaegse languse tasemeni.

Pull 75 senti ja lehm 60 senti.

Põllutööministeeriumi nõudmine wene kroonumõisa rentniku wastu.

Põllutööministeerium andis kuue aasta eest Wiljandi-Pärnu rahukogule nõudepalwe, milles seletati, et omal ajal Rud. Grünbaum kasutanud Wene kroonumõisat „Sõõriku“ rendilepingu alusel, mis sõlmitud Wene Balti kroonumaade walitsusega. R. Grünbaum annud mõisa kõigi õiguste ja kohustustega Greenile ning lõpuks Jüri Tautsile, kes kasutanud Sõõriku mõisat 1. maist 1918. a. kuni 1920. aastani. Tema kätte jäänud endist Wene kroonu inwentaari: 1 pull, 26 lehma, 18 tiseiwerikut rukkid, sama palju otre ja 9 tiseiw. kaeru, mida lepingu põhjal olnud kohustatud tagasi andma Eesti wabariigi ajal juba meie põllutööministeeriumile. Ministeerium palus turuhindade järele need inwentariosad wälja müüsta, hinnates pulli 130 ja lehma 90 kroonile. Kokku palarti wälja müüsta 3431 krooni.

Rahukogu kõikus selle nõudmise tagasi. Kohtupalat aga rahuldas nõudmise 3201 kr. suuruses summas. Riigikohus tühistas kohtupalati otsuse, leides, et hindamine ei ole olnud õiglane.

Teistkordsel asja arutamisel kohtupalat määras rukki puuda hinnaks 260 senti, odradel ja kaertel 250 s. puud. Et loomad olid mõisa rentimisel kindla hinnaga antud, siis leiti, et siin Tauts wastutab, kui wõlgnew ostja. Pulli hinnaks on määratud omal ajal 50 rubla ja lehma hinnaks 40 rbl. Kuna aga rublat enam ei ole ja sakslaste aegse määruse põhjal iseleb arwata 1 rubla 1½ sendiks, siis pulli hinnaks peab wõtma 75 senti ja lehma hinnaks 60 senti.

Seda hindamist aluseks wõttes müüstis kohtupalat J. Tautsilt 750 kr. wälja. Nüüd riigikohus kinnitas selle otsuse.

Kala- ja wähjapüügi keeluajad.

Tartu-Walga prefektuur on ringkirjaliselt tähelepanu juhtinud temale alluwatel politsei jaoskondadel selle peale, et korralikult saaks täidetud kala- ja wähjapüügi määrused. Kalapüügi seaduse järele on igasugune wähjapüük keelatud 1. oktoobrist kuni 31. maini, kuna 1. juunist 15. juulini wõib püüda ainult isaseid wähki. Samuti on 10. maist 15. juunini keelatud järwedes kalapüük igasuguste tõmbe-püügiriistadega, mis niidist walmistatud. Erandeid on tehtud Peipsi ja Pihkwa järwede kohta.

33 konserwatooriumi lõpetajat

Tänawu kewadel lõpetab 33 isikut Tallinna konserwatooriumi. Teiste hulgas lõpetab konserwatooriumi eksternina Tartus tuntud koorijuht Alfred Karafin. Konserwatooriumi lõpetajate aktus-kontsert on „Estonia“ kontsertsaalis pühapäeval.

ÜENÜ 6-klassilise loterii eelloosimine

laupäeval kell 5 p. l. — Rutake tähtede omandamisega.

Fahlbärgi

Ringhääling.

Raadiodialoog.

Tegelased: kaks härrat küpseis aastais, mõlemad kindlakujulise maailmawaatega.

„See on ju kole: jälle on üks furnuks löödud!“

„Millega?“

„Rusikaga.“

„Palja rusikaga?“

„Ei, kinnas oli käes.“

„Kes löi?“

„Soomlane.“

„Keda?“

„Eestlast.“

„Kus?“

„Grand-Marinas.“

„Saalis?“

„Lawal.“

„Mispärast?“

„Spordi pärast. Poksisid.“

„Ah soo! See on ilus asi. Poks on mehe kõige meheliku wäljenduswahend. Kiirus, jõud, täpsus. Mulle meeldib poks. Naistele meeldib samuti.“

„Naistele wõib meeldida, aga kui su oma nina all inimene ogaraks taotakse, kanderaamil ära wiiakse — siis on see ikkagi jõledus. Mina keelaksin ära.“

„Ahaa! Sa oled wist rahwusluse ühingu liige — kõik keelu alla! Kuid rahusta oma õrnu närwe — aus wõitlus m e h e l i k wõitlus pole kunagi jõledus. See wõib ainult ilus olla. Mulle meeldib poks koledasti — midagi sangorlikku, üllast, kõrgemeelset wäljendub tuksuwais lihaseis, wälkkiireis löögisähwatusis...“

„Ja weri... oigamine...“

„Sul on õrnad närwid — sellepärast näed neid asju nii. Mina olen normaalne inimene, rikkumatu närwikawaga, wärske terwisega — mina waatan asjaoludele hoopis teisest seisukohast.“

„Missugusest?“

„Sportliku ilu, jõu ja terwe muskli seisukohast.“

„Ilus. Kas sa ise oled kunagi poksinud?“

„Olen küll. Nooremast peast. Aga wirutan niiüdki, kui ette juhtub. Mulle meeldib säärane noobel wirutamine — kui sähwatad ühe, wangub jalamaid jalgadel. Sähwatad teise — ongi pikali, groggy. Ainult see tegi mulle wiha, et soomlased kõiki meie poisse wõitsid. Mis sa tikud ilmaaegu mehe kallale, kui tead et saad kolki. Näha kohe, et meie pole puhas Soome tõug — alpiini sugemed segawad.“

„Sul neid sugemeid wist ei ole?“

„Oo ei! Oleks mul natuke nooremad aastad, jalamaid astuksin poksiringi. Küllap siis...“

„Kas sa ise kunagi oled kah groggy olnud?“

„Mina? Miks mina? Minu wastu ei saanud keegi! Kui ühe sähwatasin, teist juba ei oodatud. Mulle meeldib koledasti niisugune sähwatamine. Mis tähendab, et teine wajub kokku, oigab weidikene. Mees ei saa nii õrn olla. Wõitlus on wõitlus, ega siin saa paitada wõi musutada. Ega me plikade wahel pole.“

Intuajamine sündis, nagu eelpool on unustatud nimetada, tänawal. Sel hetkel, kui öeldi wiimane ülalmärgitud lause, lonkis härradest mööda waeste weowoorimees, kelle hobusetukas ei tahtnud kuidagi õiget wedu wõtta. Woorimees siis ka weidi aitas takka piitsaga... See mõjus sellele härrale, kes poksi ülistas, otse jahmatawalt:

„Hei, lontrus, mis sa teed seal?“

„Sapsutan weidi oma Amaaliet.“

„Sapsutad? Kas sa ei näe, et ka loomal on hing sees ja ta tunneb walu? Otse hirmus näha, kui halastamatult nad waeste loomadega ümbere käiwad. Hulluks wõid minna! Tuled jalamaid kaasa — olen loomakaitse seltsi liige.“

Läksid. Teine härra jäi üksinda. Tasaselt ütles ta omaette:

„Lindudel on pesad, aga inimesepojal...“

Juhan Pahlbärk.

„Postimees“

wõib tellida igast kuupäewast iga kuu lõpuni.

Reporteri ringvaade

Lohusuus oli autoõnnetus. Reisijad tahtsid autoga sõita üle silla, aga see ei kannatanud masina raskust wälja ja tegi sellest omad järeldused: warises kokku. Autol jäi üle ainult üks tee — langeda rusude wahele puruks. Katastroof lõppes „õnnelikult“: ainult 1 inimene sai surma, teine sai wigastusi, kuna kolmas pääses hoopis kergesti. Ometi oleks wõinud juhtuda, et nad kõik oleks surma saanud.

Maakonnawalitsuses ollakse kindlas weendumuses, et süüdi jelles õnnetuses on kewadine suurwesi: eks olnud see ju wesi, mis üle kallaste ajades lõhkus ära Lohusuu ilusa raudbetoonsilla (mille kohta aga räägitakse, et kui poleks teda häwitanud suurwesi, oleks ta niikuinii sisse langenud, sest tema juures olewat tunda olnud Kärewere lõhna). Kui wesi seda kuritegu poleks korda saatnud, ei oleks ka waja olnud ehitada mingisugust „hädasilda“ ja siis poleks ka tulnud õnnetust. Sest „hädasillalt“ nõuda, et see enesest igal reisijal laseks wabalt üle sõita, ei wõi. Temal on igatahes õigus mõne reisija all kokku wariseda ja reisijat oma alla matta. Millal ta seda just teha kawatseb wõi keda ta oma kaitsusse ihaldab, seda ei tea ka maakonnawalitsus mitte, mispärast polnud wõimalik wastawat hoiatust wälja panna. Ja mispärast on siis reisijatel enestel silmad ja milleks autol laternad? Peawad ise nägema, missugune sild ülesõiduks kõlbulik, missugune mitte. Kui näit. maakonna insener sõidab, siis ta kunagi ei lange sillaga sisse. Tema tunneb oma maakonna sildu hästi, kus asi kahtlane, sealt ta lihtsalt ei sõida üle, pöörab kanna pealt tagasi ja teeb ennem suure ringi, kui et sõidab üle kahtlase silla. Sellepärast temal ei juhtu kunagi sisselangemisi, wälja arwatud juhus Kärewere. Aga sealgi langesid sisse ainult mõned head miljonid riigi raha, kuna insener ettewaatuse pärast end parajas kauguses hoidis. Kohus, kaasa arwatud ka kõige kõrgem instants, jõudis selles asjas küll arwamisele, et kui insener päästis Kärewere silla juures oma n a h a, siis tänutäheks selle eest tuleks tal ohwerdada oma a m e t. Nähtawasti on aga Tartu maawalitsus teistsugusel arwamisel ja insener organiseeris talle wastukaaluks „Lohusuu“.

* * *

Aga inseneri-teadlastest walitseb Eestimaal praegu wist küll wäga suur põud. Need, kes meil ametikohtadel tegutsewad, näiwad tööga wäga ülekoormatud olewat. Tartu linnainseneril näit. ei jatku niigi palju aega, et pika talwe jooksul koostada tänawate tegemise kawa. Wististi tuleb heal inseneril selleks oma suwepuhkus ohwerdada, et selgusele jõuda, missuguseid tänawaid parandada, kus uut teed teha, kus kraawi kaewata ning mulda wedada jne. See on iseenesest tülikas töö, peab natuke linna tundma ja tänawail kõndima, sellepärast tuleks ehk jätta sügiseks, kui ilmad jälle jahedamaks lähewad ja pori kinni külmab. Ja tänawate tegemisel tuleks selles mõttes reform läbi wiia, et ka t a l w e l saaks asfalteerida ja kiwe maha panna.

* * *

Inseneride üliküllusest ei kõnele ka see asjaolu mitte, et maanteedel liiguwad omnibused, millel tüüri wõllid katki, mida aga enne ei märgatud, kui omnibus juba kraawis oli. Seesugune lugu juhtus nimelt mõne päewa eest Saaremaal. Tüüri wõll läinud maanteel äkki katki ja mõne silmapilgu pärast leidsid 23 reisijat end ühes omnibusega kraawist. Tänu Saaremaa sügawate kraawideta teedele, pääsesid reisijad ainult suuriste silmade, kriimustuste ja põrutustega. Teistsugusel teel oleks ka tagajärjed teistsugused olnud.

Kui kriimustatud ja põrutatud reisijad wõlli murdumise põhjusi uurima hakkesid, leidsid nad, et wõllil on sees wana praugu, mis wõib-olla juba aastaid sees oli. Lõppeks wõll selle prao kohalt murduski.

Oleks meil insenere rohkem, siis oleks ehk seda wana pragugi tähele pandud, kui omnibuste ülewaatust toimetati, ja siis oleks lastud kohe ka uus wõll panna. Kui omnibusereisijate julgeoleku suhtes mitte üksköitjed ei olda.

Pole see küll mitte reporteri ülesanne nende pragude wastu wõidelda, sest neist wõib ju reporterile ainult head tulla. Kui hea oleks näit. suwel, mil omnibuste liikumise hooaeg ja kuskilgi midagi ei sünni ja tõies on hapukurgi aeg — kui hea oleks siis kirjutada põnewaid lugusid auto- ja omnibuseõnnetustest 3- ja 5-weeruliste pealkirjade all. Ikka nõnda: omnibus sõitjatega kraawis, surnuid ja wigastatuid, süüdi w a n a p r a g u tüüri wõllis. Jne. jne.

Aga pea ei juhtu õnnetusse sattuma ka mõni insener. Sellest oleks kahju. Sellepärast juhime nende tähelepanu neile wanadele pragudele autode tüüriwõllides, olgugi et sellega kaotsi wõib minna mõni suurepärane õnnetusesõnum.

Kuulsad Itaalia paberossid

«Milaano»

25 tk. 25 senti

on oma headuse ja arooma poolest väljaspool wõistlust.

Tubakatehas

A-s. «Sirena»

Wöörandatud maadel lasuwad wõlad

Hüpoteegid loetakse kustunuks. Wõlasummad tasub Maapank lihtsustatud korras.

Riigistatud maadel hüpotekaarwõlga 74,4 milj. rubla.

Riigikogu üldkomisjonis on arutusel maaseadusega wöörandatud maadel lasuwate hüpoteekide kustutamise seadus. Selle jõustumisel loetakse kustunuks kõik wöörandatud maade peale enne 25. oktoobrit 1919. a. igrosseeritud hüpoteegid ja wastaw märkus kantakse kinnistusregistrisse 6 kuu jooksul ilma poolte awaldusteta ja wõladokumentide esitamiseta. Kustutatud hüpoteekidega kindlustatud wõlad (mis juba 1925. a. seadusega riigi kanda wõetud) tasutakse Eesti Maapanga poolt asunduskapitali summadest. Et hüpoteekide wõlajalunastamist kiirendada, awaldab Maapank „Riigi Teatajas" järjejärgult wastawad nimekirjad, millega kuulutatakse ülesöelduks nimekirjas tähendatud maade peale ingrosseeritud wõlad ja hüpoteekide pidajad on kohustatud 6 kuu jooksul, arwates nimekirja awaldamise päewast, esitama wastawad dokumendid Maapangale wõljaostmiseks. Algwõlaga koos tasutakse ka aegumata wõlaprotsendid. Eeltähendatud wiisil ja tähtajal esitamata jäänud hüpoteekide järele ei loeta wõlanõudmist sõjuliselt mitte kustunuks, waid wõla tasumist wõib nõuda wõi kohtu depositidist wastu wõtta 10 a. jooksul.

Käesolewa seaduse eesmärgiks on wöörandatud maadel lasuwate hüpoteekide kustutamise korda lihtsustada. Kuna neid hüpoteeke on praegu weel 7100 kogusummas 74,4 miljoni rubla eest, siis tooks kustutamine harilikus wõljakutse korras kohtutele määratu hulga tööd ja hüpoteekide pidajaile hulga lisakulusid. Eriseadusega maksma pandud kord on lihtsam ja kasulikum mõlemale poolele, nii riigile kui ka hüpoteekide pidajaile. Selle juures arwas üldkomisjon, et see eriseadus ei wõiks riiwata hüpoteegipidajate materiaalseid õigusi, waid nad peaks oma wõlasummad kätte saama kas hüpoteekide esitamisel wõi mitteesitamise korral üldise nõudeõiguse aegumistähtaja jooksul.

Edustuse wiimane koosolek sel semestril.

Algas reedel, lõppes laupäewal.

Üliõpilaskonna edustuse wiimane koosolek enne suwewaheaega oli reede õhtul.

Pikemad kõnelused tekkisid 1931./32. a. erakorralise eelarwe juures, mis oli koostatud tasakaalus 4850 kr. peale. Juhatuse poolt ettepandud jaotus: üliõpilasmaja fondiks 1000 kr., kirjastusfondiks 2000 kr., haigekassa fondiks 950 kr., wallaspara muretsemiseks 300 kr. ja ettenägemata kuludeks 600 kr. wõeti wastu, kusjuures ettenägemata kuludest otsustati määrata Akadeemilisele kooperatiiwile toetust 100 kr. korteribüroo ellukutsumiseks. Wiimase kiirmuje ümber keerleidki waidlused.

Edustuse töötawa arutamisel hääletasid korporatsioonid korteriküsimuse lahendamise maha. Nüüd üliõpilaseltside rühm, kes korteribüroo asutamise kooperatiiwi juures erawiiril algatanud, nõuab edustuse poolt wähemalt toetust sellele üldtarwilikule ettewõttele. Kui korporatsioonide rühma liikmeid tõrgub ka seda tegemast, siis läheb sõnawõtt õige ägedaks ja heidetakse korporatsioonidele ette kõrwalehoidmist tööst ning isegi teiste töö takistamist. Lõppeks ei ole aga ka korporatsioonidel toetuse andmise wastu midagi. Määratakse 100 krooni toetust, et Akadeemiline Kooperatiiw awaks oma äris alates 1. juulist

korteribüroo,

mille ülesandeks oleks üliõpilastele, akadeemilistele ringidele ja õppiwale noorsoole sobiwate korterite aadresside ja andmestiku koondamine ja ülewaatlikuks kasutamiseks korraldamine. Büroo korraldaks ka registreeritud korterites inspektsiooni sobiwuse ja ringimuste niweleerimise mõttes. Korteribüroo kasutamine oleks akadeemilistele ringidele tasuta. Korteriandjalt aga wõetakse wõikest tasu inspektsiooni j. m. kulude katteks. Büroo esialgsete kulukate korraldustööde läbiwiimiseks paluski Ak. Kooperatiiw toetust üliõpilaskonnalt 150 kr.

Seisukoht Ingeri küsimuses.

Ilma pikema jututa wõeti selles küsimuses wastu üliõpilaskonna hõimuesinduse poolt esitatud awaldis, mis saadetakse Soome üliõpilaskondade liidule, Akad. Karjala Seltsile ja Akad. Hõimuklubile Helsingi. Awaldise sõnastus on järgmine:

„Eesti üliõpilaskonna edustus on pidanud tõtsise kurbusega nägema Ingeris asuwate hõimude killustamist sotsialistliikude Nõukogude wabariikide liidus. Ingerlaste teadlikude hõimlastena Eesti üliõpilased soowiwad asjaolude ligemat selgitamist ja loodawad eriti, et Soome kaaswõitlejad meid jookswalt informeeriwad sündmuste käigust.

Eesti üliõpilaskonna edustus awaldab selles mõttes sooja ühistunnet Soome hõimuorganisatsioonide piiuetele meie ühiste hõimude seisukorra kergendamiseks ja loodab, et neil piiuetel on edu."

Edustus wolitas enne laialiminekut kirjastus eelepingute sõlmimise Akadeem. kooperatiiwiga üpk. juhatuse ja kirjastustoimkonna ühisele koosolekule, kuna kiire aja tõttu ei ole saadud terwe rida esitatud kawasid weel läbi töötada ja soodsaid kirjastuse wõimalusi põhjalikult kaaluda. Sügiseks uute raamatute wõljaandmiseks üliõpilaskonna toimetistena algawad juba eeltööd. Sõlmitud eelepingud peab sügisel muidugi edustus sanktsioneerima.

Walimiste päewakorra punkti all walitakse wahepeal edustusest lahkunud liikmete: O. Leesmenti ja Pasternacki asemele üldtoimkonda ksw. Tikenberg ja Lewitin. Remissioonitoimkonda täiendati, nagu see põhikirjas nõutud, kahe liikmega — waliti Aljas ja Sarw.

.... **üliõpilaskonna esitajad wõõrskongressidele.**

SCLL konwerentsile, mis peetakse 3.—7. juunini Kaunases, wolitakse üliõpilaskonda esitama: Paalman, Tõnisson, Tasso, Marmor, Peri, Tikenberg, Karro, Kuremaa. Eelarwe wõimaldab summaid 4. esitajale. Soome-Ugri kultuurpäewadele 16.—18. juunini Helsingis wolitakse Paalman, Tasso, Tõnisson, Ränk, Siil. Kaks sõidawad neist üliõpilaskonna kulul.

CJE kongressile, mis peetakse 9.—22. augustini Bukarestis, wolitakse Paalman, Tõnisson, Leesment.

Waidlused puhkeswad eelarwes seks otstarbeks nähtud summade jaotamise ümber. Ühelt poolt pooldatakse jaotust, teiselt poolt ollakse selle wastu. Ükski ettepanek selles küsimuses ei saanud enamust ja wiimaks mindi päewakorras edasi. Juhatus omalt poolt on otsustanud hankida mõnesuguseid toetusi ka teise esitaja saatmise wõimaldamiseks konwerentsile, kuna eelarwes selleks raha ei jatku. Lõppeks ei otsustata midagi, kuna igakordsel hääletusel hääled pooleks läheswad.

Samal koosolekul määrati kindlaks ka üliõpilaskonna juhatuse suwine koosseis ja toimkondade suwised juhatajad.

Pärast läbirääkimisi lõpetati koosolek laupäewa hommikul.

Ringi ümber kodumaa.

Elwa teateid.

Õpilased ilustawad kooli ümbrust. Wiimastel aastatel on Elwas kenaks kombeks saanud kewadeti ilustada koolimaja ümbrust. Nii istutati ka tänawu metsanõdala puhul kooli ümbrusse rohkesti puid ja põõsaid ning korraldati kooli aeda. Paar aastat tagasi istutatud puiesiik kooli juure wiiwa iee ääres pakub juba praegu silmele rõõmustawat pilti.

Noortepõha jääb pidamata. Elwas oli kawatsusel korraldada 17. mail kohaliku ja ümbruskonna kooliide ühine noortepäew, kuid mitmesuguste takistawate asjaolude pärast jääb tänawune noorte kewadpidu pidamata. Küll korraldab Elwa algkool samal päewal seltsimajas peodõhtu, mille puhas sissetulek läheb õppeabinõude täiendamiseks.

Kirik korraldab end. Teisel suwistepühal korraldab Elwa kirik turletõrje seltsimajas loteriialegri, mille sissetulek läheb kiriku remondi heaks. Nimelt kawatsetakse tänawu suwel kirikus suurem korraldustöö ette wõtta.

Elwa turg. Et maal kibe töö, siis on turg seismine. Hinnad üldiselt endised. Ainult munahinnad näitawad wäiksel tõusu. Nii maksis wõi 400 g 50—60 s., hapukoore liiter 75 s., kohupiim 1 15 s., rõõsapiim 1 10 s., munapaar 7—8 s. Singi kg nõuti 75 s. Palju oli toodud mõõgile kalu. Latika ja ahwena kg maksis 25 s., hawi kg 30 s. Rukkijahu 16 kg 2,50 kr. Wärsket aiawilja oli wähewõitu, nõudmine elaw.

Ujulasse seatakse raadio. Nõi põewil seatakse Elwa ujulasse raadio. Nii et tänawu suwel hakatakse raadiokonserte andma, kuna orkestri paikamine alewiile üle jõu käib. — Praegu ollakse kibedasti ametis ujula ja sõrwaare korraldamisega.

Wara laulufeltsi 50 a. juubel.

21. juunil korraldab Wara Laulu-Mängu Selts oma 50. aastapäewa puhul laulupeo Wara mõisa pargis. Seni on üles annud üle kolmesaja laulja ja üle saja mängija. Uusi ülesandmisi wõetakse weelgi wastu neilt, kes soowiwad osa wõtta ja laule weel suudawad ära õppida.

Kawatsetakse juubeli puhuks paluda kõikide naaberseltside esitajaid. Laulupeo toimkonda juhib hra Kalkun. Kooride üldjuhiks on walitud hrad Spirke ja Ritsing. Pasunakoore juhatab hra Wirkhaus Wäägwerest, kelle orkester ka mõned erinumbrid ette kannab. Laulupeol kantakse ette weel wabaõhulawastusena „Kuningas Õdipus" hra Sibula lawastusel.

Pikne purustas telefoni poste.

13. mail läks Wara wallast üle piksehoog. Umbes kella 15 paiku löhkus pikne Wara walla piirkonnas 26 kilomeetril telefoni liini, purustades traadid ja löhkus pilbasteks 5 telefoniposti. Liin parandati järgmisel päewal. Samal päewal paiskas pikne Wara kiiwiteele teeääres olewast metsast hiigla puu. Liikumine teel oli takistatud kuni puu kõrwaldati.

Samal päewal paiskati Wara sekretär pikselöögist põrandale, kui ta tahtis telefoni pikselaitset lülitada. Põrutus oli kerge.

Karjad karjamaal. Ehkki ööd weel weidi wilud, on päewane soojus siiski suutnud aasad haljendama panna. Laiusel on mitmed talud juba karjad wõrskele rohurohkele lasknud. Arwatawasti andis seks põhjust ka roidupuudus.

Wõrtsjärwes hea latikasaak. Soojade ilmadega on Wõrtsjärwel hea latikasaak.

Uus ühismeierei Korustes. — Sügisel soi Rõngus walmis uus meierei hoone. Tallwel korraldati siseruume ja asetati kohale kiisesead, kuna praegu meierei töötab juba eeskujulikult. Maja teises otsas on postiasutus.

Asunik wiskas põrsad jõkke. Hiljuti peeti Rõngus laata, kus käis ka Aakre asunik T. Wiimane müütas muuseas põrsaid. Põrsaste hinnad olid niiwõrd odawad, et T. ei pidanud wõimalikuks pakutud hinna eest oma põrsaid ära anda. Nii jäidki asuniku põrsad realiseerimata. Ta pöördus nendega koduteele. Kuid koju siiski need ei wõinud, waid wiiskas elusad põrsad — 2 tükki — ühes kotiga jõkke.

Wõnnus korraldatakse suurem näitus.

Uued näitusehooned ja katsepõllud.

Wõnnu Põllumeeste Seltsil on juba põllumõõnisteeriumist näituse luba 30. aug. peale saanud. On lubatud peaaegu kõik ojakonnad awada ning auhindamise alla wõtta. Kohalisel agronoomil on juba küllalt tegemist wäljapanekute eeltöödega: heina, wilja, juurikate jne. kaswatamise, wõetamise ja harimise alal; Põllumeeste Seltsi omal maa-alal katsetatakse mitmesuguseid kartuli-, heinu- ja wiljasorte kaswatada ja seda oa eriaiaks wälja kujundada, kus ümbruskonna põllumehed saaks alati waatamas käia ning tagajärgega tutwuneda. Katseaed aiub kõige näituseaia juures ja selle aasta näituse lõõstajatel oleks hea juhus temaga ligemalt tutwuneda ja sortiid wälja walida. Näitusel katsetatakse õõtada ka mõned moodsad ja praktilised sea sulud ja kinnd.

Samuti on ka luba saabunud majandusministeeriumist, et wiimastel näitusel töõstuse ja kiijitöö osakond õieti suureks paisuks ja ta weelgi suuremaks wõiks, siis oli seltsi juhatuse poolt 14. maiks erakorraline peakoosolek kokku kutsuud selleks ruumide muretsemise asjus, kuna senini eiiaeta leerimaja saalis, mis wäike on. Peakoosolek otsustas püstitada oma aeda awara ja rõõsa hoone kõsitõõde jaoks, et wäljapanekuid enam ei prungiks üksteise peale kuhjata.

Kuigatsis ajutatakse rehepeksuühisus. Kuigatsi asunduses ja selle lähemas ümbruses puudub rehepeksumajan. See asjaolu on toonud lähelikkudele mawidajatele igal sügisel palju sekeldusi. Nüüd taheteakse sellest ülesaada sel teel, et ajutatakse rehepeksuühiius ja ühisel jõul soetatakse omale rehepeksugarnituur.

Kui õõpik laulu lakkutab. 13. ks. õhtul kuulsi Laiusel käesolewal kewadel esmakordselt õõpikut. Toetudes wanasõnale: „Õõpik toob õõ sooja", wõib loota, et ka ööd nüüd soojaks muutuwad. Wiimasel ajal on need kaunis wilud olnud.

Naiste soowil morgaks. Möödunud reede õhtuse poistrongi läbisõidu ajal märgati Puka jaamas et keegi woormees wõttis jaama ooterumist wanaidase taburetti ning läks sellega rongile. Nimetatud taburetti ärawiimine sai teatawaks ka kohalikule jaamaiemale. Kuna rong pidi wälja sõitma, ei saadud taburetti warast Pukas enam tabada. Jaamaiemel teatas asjast rongijuhile wastaw. korralduste tegemiseks. Rongijuht asja jälgides, leidis rongilt juhuslikult sõitwa kriminaalpolitsei ametniku, kelle kaasabil leiti esiteks jaamast waraseiat. taburet, mis oli pandud waguni akna alla, kuna süüdlane oli ise laskunud jalga, jättes maha mütsi. Ta leiti järgmisest wagunist ilma müütsita. Kui temalt küsiti, miks ta taburetti jaamast ära tõi, siis selgitas noormees, et teinud seda kellegi naisterahwa soowil. Nüüd tulch noormehel selle kergemeelse teo eest anda wastust kui raudteel toimepandud wargusele eest, mille eest on nähtud ette kaunis suur karistus.

Metsanõdal Aakres. Üleriikliig metsanõdala puhul, mis ka Aakres leidis kajastust, Aakre 6 kl. algkool korraldas ühepäewase metsaistutamise päewa Aakre metskonna „Piika" wahtkonnas, millest wõtsid osa kooli kolme wiimase klassi õpilased.

Puka laat.

15. ks. peeti Pukas laata. Ei ilm ilus ja pollutöödega üsna jõudsasti edasi jõuud, see on nähtawasti põhjustanud suure laadaliste arwu. Kauhirsemistehingutes tundus tagasihoidlikkus wahirsewat. Kaunis rohkesti oli müügile toodud sarwloomi; neude hinnad odawaõitu.

Kaiwilda esineb Kaanadas.

Põllupidajate ühingu wiimasel peakoosolekul oli teiste ülesannete hulgas kõne all ka olawõtmise küsimus 1932. a. Kaanadas ärateatawast ülerlinlijest seemnewilja näitusest olawõtmise küsimus. Olawõtt otsustati jaatawalt. Wäljapanekute tegelikkudeks korraldajateks waliti juhatuse poolt M. Rõigas ja J. Maits. Katsete korraldamiseks on saadud odra, nisu ja kaera seemneid Jõgewalt, aiawilja- ja loomatoidu juurikate seemneid on ühingule annud kõik Tartu seemnekauplused. Käesolewa aasta tegewuskawas on ette nähtud kursused, õppereiid, wäeris- ja wõrdluskatsete korraldamine. Ühing esineb wäljapanekutega näitustel.

Saadeti Wenemaalt tagasi.

Kolmapäewa õõsel tuli üle piiri Eestisse Kounarowka kordoni juures Joh. Watt, 30 a. wana, pärit Saaremaalt. J. Watt läitis Narwa kodukohast märtsikuul s. a. Miehel oli kõwa usk Wenemaa paradiislikku ellu, ja mõni päew Narwas wiibinud, putkas ta salaja N. Wenesse. Teiselpool traataeda tabati ta Wene piiriwalwurite poolt ja paigutati Kingisepa wangimaija. Peale kahekuulist kinnistumist toimetati piirijoonist Eesti-Wene piirile ja aeti Eestisse tagasi. Siin wõeti ta meie piiriwalwurite poolt kinni ja anti politsei korraldusse.

Narwa seltsid waidlewad miljonite pärast.

Neljapäewal pidas Narwa k.-s. „Wõitleja" erakorralist koosolekut. Wõlewaata päewakorra punktiks oli seisukoha wõtmine E. S. „Ilmarise" ja „Wõitleja" loteriist saadud sissetulekute jaganisel.

Wiimekordsed seltside wahelised nõuidamised pole senini ülekaimuse selgust toonud. Hiljuti peetud „Ilmarise" aastakoosolekul asuti kategorilisselt seisukohale, et pool loteriisissetulekuji peab jaama „Ilmarine".

„Wõitleja" erakorraline koosolek wõttis wastu otsuse, mis nõuab summade jaganisel ülmas pidada wabariigi walitsuse otsust. Kui „Ilmarine" oma nõude juurde jääb, siis oli anda lahendada kohtule.

Loteriist on möödunud juba 6 kuud. Sissetulek, mis küünib üle 2 miljoni sendi, seisab pangas kasutamata, kuna selleks oleks raha hädasti tarwis.

Teater ja muusika.

„Wanemuises" täna „Silva" M. Tarasega.

Härra Taras, kes omal isesteswal kontserdil mõga hästi läbi läi, esineb täna „Silvas" Edwin-ooas. Teatres peaosades esinewad prd Struk, Nander, Libene, härrad Kull, Waino, Pernal j. t. Loodetawasti täidab publik „Wanemuise" saali õige suurel arwul — peaks ju „Silva" moodusema kõige parema ülemineku suweks. Ilusa koolitõlleste piletid maksmad.

Teisipäewal eelw. korda „Surmamõistetute wangla",

pilerihinnad 40—110 senti. See mõjuw näidend on seni kõigi wõga huwitanud, ühele meeldides teiseile sugugi mitte. Lawastuse ja mängukõrgus on üldiselt ainult head kuulda. Ilusõpilaste piletid 60 senti, õpilaspiletid eetepoole 40 senti.

Woldemar Blaubrüki orelikontsert.

17. mail kell 6 õhtul on Maarja kirikus orelikontsert. Blaubrük on meile tuntud kui andekam orelivirtuoos. Tema iseseisew kontsert l. a. suremuseühul jättis ilusa, ühmarguse mulje: mõni seriikalt walitud palad, laitmata tehnika ja teen tõigitsemine — kõik see hoidis kuulajaskonna meeldiwa aja pingul. Ka eelseisew kontsert tõotab meie muusikaõpradele kuuseinaudingu: rakuda Pääseühed on odawahinnalised, ühes lawaga 75, 30 ja 20 senti.

Akadeemilise Meeskoori tänane harjutus jääb ära. Järgmine harjutus on kolmap. kell 7 õhtl. üliõpilasmajas.

RKNü Tartu osak. mees- ja segakoori laulajad paluiakse harjutusele tulla esmasp., 18. ja kolmap., 20. mail Treffner t. 2 (isiklikult Kalda t.) Meeskoor kell 8, segakoor k. 9 õhtl. Peatse wõljasõidu tõttu tarwilik kõikide laulajate osawõtt harjutustest.

Tartu Naiskaitse Seltsi järjekorralised harjutused on lõppenud. Teisipäew 26. mail kell 9 KNMü ruumes.

„Cantate Domino" laste koori harjutus puhap. kl. 10 e. l. Wallikraawi t. 23.

N.M.K.Ü. segakoori tänasel 2. aastapäewa kontsert-õhtul esinewad laulus prld. E. Luha ja A. Saat, klaweri prl. E. Schulzenberg, wiiulil hra E. Johanson, maestoklam. hra O. Aderi juhat. ja segakoor hra W. Peerna juhat. Algus k. 8 õhtul.

„Pallase" õpilastööde näitus.

Käesolew näitus annab jällegi tunnistust sellest suurest tööinrust, mida ka waeselapseseisukorras olemine ei ole suutnud lämmatada. Päris sõnge ülmatwaate wõib omandada, kui mõelda, kuhu meie juurdelaastuta rahwakene paneb nad kõik, kui neist aasta nelja-wiie pärast diplomiga kunstnikud saawad. Kindlasti ei jõuta kõigil küllalt annet ja tahet n.ö. wabakunstnikuna end haljale oksale tõsta, ning paljud peawad alandama oma wõimeid reaalse elu nõuete tasemeni. Ning siin on waja jällegi osalust ja energiat. On waja teha naiste kunsti ja palju käsitööd. Kuid kõige rohkem wajst kunsti alal oleneb tööpõllu ulatus sellest, kuiwõrd intensiiwselt suudetakse propageerida laiemale publikule kunsti wajalikkust. Sest kultuurkapital ei jõua enam. Ehk kui jõuab, siis ikka ainult wäga wäikese osa. Meie nooremal kunstnikkudepõlwel seisab suur ülesanne ees, rahwa kunstilist maitset sel määral arendada, et ka igapäewaseis pisiasjus eiwult maalitööga ei lepitaks. Meie päewil peab kunstnik rahwa hulka minema, mitte rahwas kunstniku juurde. Ja selles seisab wiimase olemise wõi mitteolemise küsimus.

Õpilaste näitusele harilitu kritika mõõdupunga ligineda on wäga raske. Siin on niipalju nimesid ühesuguste wõimetega, et ühte wälja tõstes wõid teisele ülekohut teha. Muidugi on ateljeedes praegu kõik tugewamad kui alg- wõi üldklassis, kuid ainult praegu. Aga juba nüüd wõib kindlasti öelda, et see wõi teine warsti esirinda tõuseb. Ja see õigustab wajst nende ejiletõimise teistest maanemaatest, kelle nõõhuk ja aeg on suurem.

Ettewalmistusklassis on silmapaistwam A. Luikman, kes esineb ühtlasi ka üldklassis ja graafikaateljee nimestikus. Joonistamises tugew, isegi wäga tugew, olgu see akt wõi portree, maalis omapärase wärwimeelega, õhuline ja loodusele siiweneda nõustew. Ettewalmistusklassis paistab hea joonistajana silma weel nr. 4.

Üldklassis walitseb enamwõõrem ühekõrgune iaseem, wõljaarwatud nr. 6. On keskpäraseid akte, milles ka õpetaja kätt wähe märgata ei ole. Maalilisis samuti leidub palju maalimisoskust, aine edasiandmise wõimet, nõnda et wäga raske otsustada, kes juuksekarwa wõrra paremb, wõi kellest tulewikus rohkem loota wõib. Igatahes kooliseõna kõige tugewamini esitatud klass.

Wabbe ateljeest tuleks nimetada J. Antoni, kes haruldaselt primitiiwse maalimiswiisiga wäga palju ütelda oskab, L. Rulli, kes suurepärase pastellakti ja mõnede meeldiwate maalide kõrwal äkki wäga kriiskawa monstrumi esitab. Ja mõned tema karrikatuurid graafikaateljees on jälle õige tähelepanuwäärised. M. Trautmannil on paar kõrset rõõd, Stepanowal meisterlik naiiürmorte, A. Tuisul kordalõinud akt, samuti L. Nirgil.

Ertigi ateljees on tugewamaid E. Leps, kelle töödes kunstilise külg tugewat arenemist näitab. Tema kompositsioon on silmapaistwam töö näitusel. R. Uurmanil on maalija taleuti, kuid seni pole tal weel midagi omapärast wõlja kujunenud. Ta tööd on Areni, Jansoni ja Orumissoni mõjukohese mõju all. Häid aktijooniisusi esitab H. Mets, R. Olsermanil on kordalõinud maale, samuti G. Krugil.

Heast maalimistehnikast annab tunnistust kõik H. Hakkeri natüürmort. Weel teisigi töid haakab silma, nagu W. Tanki sirelid, L. Treh harrastab ruekunstniku siisti ja E. Kutsar on endiselt kuidagi liig pealetükkiw oma weripunase wärwiga.

Skulptuuris on seekord kõige tugewamini esitatud E. Jõesaar. Kui mi edasi läheb, siis on warsti üks meister Kulptuuri alal juures. J. Reinänen katsub oma tüsetate soome figuuridega huumorinärwe köditada, kuid parem ta töödeit on wajst lamaw naine. Lõpuks ei saa weel märkimata jätta A. Wommi tantsijannai.

Näitus kestab kuni 26. maini ning waatamisweärilist on seal ka kunstiwõhikulegi küllalt.

R. T.

„WXZ".

Klabundi komöödia 3 waatuses. Esietendusel „Wanemuises". Lawastaja W. Mettus.

Noor järelekaiw meie näitlejaspeele on wäga wõisa tekkima. Mis selle põhjuseks, on raske öelda, on õieti probleemiks, mis meie teatrit tõiselt peaks huwitama. Ses mõtes on kõigiti hinnatawad need katsed, mis „Wanemuine" wiimastel aegadel teinud oma noorema lawageneratsiooni wõrsutamiseks ja arendamiseks ükiikute näidendiõhtute näol, kus ülesandesse rakendatud need jõud, kes siiani weel ametlikku „näitlejaseisusse" pole tõstetud.

Sõõrane „noore generatsiooni" õhtu oli ka Klabundi komöödia „XYZ" esietendus. Näidend pakub küllaldki raskeid ülesandeid noorele lawaminejele, kuna kogu tegewus baseerub peamiselt warjundirohkeile dialoogele ja sõnamängule, mille õige esiletoomine nõuab paenduwat näitlejanatuuri ja igakülgset osaküünemist.

Näidendi osakandjad on meie publikule juba enam-wähem tuttawad — E. Reinik ja W. Lind „Wanemuise" lawalt ning E. Nõssik Tartu töölisteatrist. Käesolewait ettekandest wõib järeldada, et sõõraseks ülesandeks, nagu Klabundi komöödia paikapidaw tõlgitsus, ei küüni osakandjate wõimed weel täiemõõtelt, palju jäi liig pinnaliseks, wälispidiseks osa „mahamängimiseks". Kuid peab siiski märkima, et E. Reinik ja W. Lind mänguladuluses n. ö. lawatehnikas tunduwalt edasi on jõudnud, jääb ainult soowida, et ka siiskline külg wastawalt areneks. E. Nõssik on juba waremalt näidanud oma wastuwaidlemanud näitlejawõimeid ja tegi seda seekordki, kuigi tõlgitsetaw osa ei olnud näitlejale just kõige sobiwam.

Tahaks loota, et noored edasipüüdjad seniste saawutustile ei jääks seisma, waid järjekindlalt edasi töötaksid — eeldusi selleks on igatahes küllaldasel määral.

R.T.

Ernst Idla wõimlemisrühmade esinemine „Wanemuises".

Ernst Idla nimelised wõimlemisrühmad, nagu sellekohaselt tutwustamiswihust näha, kuiuti ellu möödunud aasta sügisel sihiga, wõimaldada noile wõimlemist harrastawaile ringkonnile, kes huwitatud E. Idla meetodist ja waremb tema juhatuse all töötanud, omandada kursuste juhataja põhimõtete kohaselt kehalist kaswatust wõimlemise kaudu.

Härra Idla töö sihiks on arendada wõimlemist üldiselt kui üht kehakultuuri alawormi, mis wõiks kujuneda laiadele hulkadele kõiteaadatawaks kehakaswatuslikuks wahendiks. Peale moodsa wõimlemise tutwustamise on töö peamiseks sihiks lahendada üldküimusi, milledest olceneb nii kooli- kui ka seltsiwõimlemise metoodika arendamine wastawalt uuema aja teadusliikude uurimuste tulemustele ja organiseerimistöö tehnilisele nõuetele. Sellest järeldub tarwidus koostada wõimlemismetoodilisi wõtteid ühesk tertikuks ja seda omakorda lähandada eesti naise ja mehe füüsioloogilisele ouapäradele, arendada ja kohandada selle aine metoodikat kõigile neile iseärasduiile, milledega erineme wõõraste süstemide loojaist oma oludego, oma kehalise ja hingelise omapäraga.

Oma ülesande teostamisel E. Idla lähtub järgmisiit põhimõtteist:

1) Wõimlemise metoodikat tuleb karunit eristada kahte liiki ja seda sugupoolte kehalise ja hingelise erinemise nimel. Seepärast kuulugu ka naiste kehalise kaswatuse juhtimine naistele ja meeste — meestele.

2) Tunniplaani koostamisel tuleb wõrta arwesse, et tunniplaani ei koostatais inimese lihasüksuste waid harjutuste iseloomu järgi.

3) Wõimlemisharjutus peab wõimalikult haarama kogu lihaskawa.

4) Wõimlemistund peab olema tund elawat liikumist, kuna tema esikohal on füsioloogilised sihid, j. o. inimese elawa organismi arendamine liikumise kaudu.

5) Wõimlemisharjutuse kawa ja selle käitumiswiis tuleb siduda tegeliku eluga selle mõisie kõige laiemas ulatuses.

6) Wõimlemise ühesk tähtsamaks ülesandeks on õpetada inimesi õieti ja otstarbekohaselt hingama füüsilisel tööl ja liikumisel, mitte aga seisukuil wõi tegewuseta olekuil.

Musterrühmade esinemine oli täiesti onnestunud, nii et õhust jäi kõige parem mulje. Kawa ei huwitanud ainult, waid liikus ka kaasa, nii et keha line kaswatus selle tõttu on kindlasti saanud jõure nii mõnegi poolehoidja ja loodetawasti ka toetaja. Mõnena tundiin iseäraldult kaasa Idla toredatele meestele, kes täitsid oma harjutuskawa laitmatult. Oli lust waadata neid suurepärasilt läbitrenenrinud (selle sõna poremas mõtes) kehi tõõramas, näitamas ühtlasi jõudu ja kergust (lihaseid suurepärased hüpred) ja runda oma ereie kõigs nende uhiesinemise kindlat rutmi, mida ei leeranud muusika.

Härra Idla on selle õhtuga igatahes oma rühmõnele teinud ülihea propaganda. Publik juhatus pakutawasle wäga soojalt, olles õige pea kaasa-kõnd.

W. M.—s.

Riia lehe Martin Tarasest.

Häid lootusi ja kiitwaid sõnu lauljast.

Martin Taraste kõlwiriist debüteerimiskontserdist kirjutab „Rig. Rundsch." muusikaarwustaja Richard Otto Günther, kes kontserdiks Riiast Tartu sõitis, nim. lehes järgmist:

Sain ettepaneku sellest kontserdist Tartus osa wõtta ja lausja kohta oma arwamust awaldada. Pean tunnustama, et Taraste häál mind äärmiselt sõitis kohe alul laulaud Cavaradossi aariaga (Puccini oop. „Tosca").

Selle suurelamiega tenori metalliline häär kui ka wooiaw kaunisküla tuuid siin kuulamale nii wõõdukalt, et peaaegu wõis unustada weel tõiesti kooliitamata häälepuudusid. Ja mõned häälelised ardumusega laulud eesti rahwalaulud awaldasid tugewat mõju. Kuna lauljal peale selle on omane erakorraline muusikaline meel, siis on iseäraldi wõitjaspool küsimus, et wõib saawutada wäga palju. Nimelt aga sellepärast, et siin mängus seisab erakorraliit, nõõb kõigepeale tarwilik äärmine häälelisemine. Tartu kontserdi kawa oli liiga nõudlik. Ta wõitas lauljat. See ilmnes lõpupoolel mõrgaawast kahlaseji detoneerimisest.

On oodata, et Taras esineb teiste kontserdidega, nimelt ei end tutwustada linnades nagu Tallinna ja Riia. Siiski tahab küll loota, et seda ei sünni enne, kui härra Stahlberg kuulsa juba hoolega on koolitanud. Nagu ka üldse eiainl lauljale, ei sobi iduw ella ülesk teine nõudmine, kui wõib õppimine ja eneseharimine. Tee iuude maalima, mis tal tulewikus loodetawasti eel seisab, wõib, kui seda liialt wara alustatakse, jaada ainult saatusliikuks.

Martin Taras on praegu 33. eluaastas. Peab kahetsema, et kõnne neist aastaist on laulukunstile kaduma läinud. Kuid tahtib küll loota, et praegu ta iseloom on seda kindlustanud häiduste iikestuste wastu.

Kergejõustiku wõistlused jatkuwad.

Kergejõustiku wõistlused jatkuwad puhapäewal kell 4. Tallinna osawõtjaist oli laupäewal juba kohal K. Laurion ja J. Suuk. Tänases kawas on ketas, oda, teiwas, kaugus ja 100 ning 5000 m jooksud. Auhindade wõljajagamine on Kalewi ruumides, k. 9 õhtul. Sellele järgneb koosoleku.

Tartu teated.

Täna austame invaliide.

Tänane päev on pühendatud kangelastele, nendele, kelle ennastsaõgavate tegude tagajärjel meil võimalus atvanenud elada rahus oma kodudes. Oleme endi elu korraldamisega niivõrd ametis, et waewalt võimalik on suuremal osal kodanikkudest mõtelda möödunud aegadele ja ajajärgu loojatele. Jäägu üksi päev siis aastas selleks. See on tänane.

•

Täna austatakse üle maa invaliide ning piirtakse koguda ainelist wara kindral Laidoneri nimelise invaliidide-kapitali heaks.

Tartus pühitsetakse seda päeva juba wäljakujunenud traditsiooniga: hommikul annawad kirikute kellad teada invaliidide-päewa algusest; rahwas kogub raekojaplatsile, kus mängib orkester ja kus õnnerattast on wõimalik leida oma õnne. Rahwas wõib invaliide austada paraadi ajal, mis aset leiab kell 1 päewal. Paraadile pääseb 10-sendilise pääsetähega, mida saab tänawa käigudelt. Paraadil austab seltskond sinna kogunud invaliide lilledega ja paraadist osawõtwad wäeosad annawad au.

Teine suurem wõimalus kapitali kogumiseks ja wahepalaks on Wabadusristi Wendade malewkonna orkestri kontsert Toomel kl. 17—19. Kõigest üle ulatub siiski karbikorjandus, mis kestab terve päev. Waewalt keegi leidub, kelle rinnal puuduks märk wäikese toetuse tunnusmärgina!

Professorid ja kirjanikud ehitawad.

Rida ülikooli õppejõude hakkab omale maja ehitama. Prof. J. Uluots on omale ostnud Opetaja tänawale maja, millks tahab eelolewal juwel ette wõtta põhjalikuma ümberehituse.

Meteoroloogia vaatlemisjaoskonna juhataja dr. Frisch on omandanud enesele Tähtwere linnaosast krundi, kuhu hakkab maja ehitama. Töö on juba alanud. Prof. H. Koppel teatawasti ehitab enesele kahe suurema korteriga elamu Kitsasse tänawasse. Prof. A. Tammekand on ka omandanud Tähtwere linnaosast krundi, kuhu püstitab omale elamu.

Kirjanik Aug. Gailit kawatseb omale maja ehitada Botaanika tänawale Toome küljele.

Keskkoolide koondamiskawa linnawolikogu kinnitada.

Tartu linna haridusnõukogu poolt walitud kolmeliikmeline delegatsioon esitas reedel haridus-sotsiaalministrile märgukirja Tartu keskkoolide koondamise kawa asjus. Härra minister on lubanud haridusnõukogu soowile wastu tulla niipalju kui wõimalik.

Laupäeval oli keskkoolide koondamise kawa arutusel linnawalitsuses. Kuuldawasti ühineb linnawalitsus põhimõttelikult haridusnõukogu seisukohaga ja esitab selle esmaspäeval linnawolikogule wastuwõtmiseks.

Riigi rinnalaste kodu walmib sügiseks.

Tartus riigi rinnalaste kodu hoone ehitustööd, millega algust tehti juba paari aasta eest ja mis wahe peal seisid jätkuwad tänawu suwel. Hoone seinad on katuse alla wiidud, tegemata on weel siseemised ehitustööd, nagu weewärk, keskküte, külmetusruum, kiirkuiwatamise sisseseade jne.

Wähem pakkumisel on sotsiaalministeerium need tööd wälja annud kahele ettewõtjale, kes tööd peawad lõpule wiima 15. sept.

Tamme linna osas hakatakse weewärki ehitama.

Tamme linnaosas on olnud algusest peale teravamaks küsimuseks wee saamine. Mõned majaperemehed on lasknud omale kaewu ehitada, teised on püüdnud jälle naabritega, kellel kaew, kokkuleppida wee saamises, kuna wähegi kastawa kaewu ehitamine tuleb üsna kallis 600—700 krooni. Nüüd on kuuldawasti salkkonnal majaomanikkudel kawatsus asuda weewärgi ehitamisele. Nimelt asub Tamme puiestee otsas allikas, mida tahetakse kasutada weesaamiskohana ja sinna pump ehitada. Esialgsete kalkulatsioonide järgi tulewat weewärgi ehitamine odawam kui igaüks hakaks omale kaewu ehitama.

Üliõpilaskeskkursioon Riiga.

Läti rahwusliku laulupeo puhul, mis peetakse Riias 19.—22. juunini, korraldab Eesti üliõpilaskond jinna ekskursiooni. Ekskursioon kestab 4 päewa, kusjuures reis, kogu ülalpidamine, pääsed ettekannetele ja muuseumitesse, wäljasõit randa jne., läheb maksma umbes 40 krooni.

Läti üliõpilaskond on koostanud wastuwõtukawa ning ütleb teretulnud kõigile Eesti üliõpilastele. Kaaswõtlejad, kes sõita soowiwad, registreerigu end üliõpilaskonna wälistoimkonnas kuni 5. juunini.

Aedlinna majaomanikud paluwad kinnistamist.

Tartu Aedlinna Majaomanikkude Selts on saatnud teedeministrile palwe, et wõimalikult kiiresti saaks läbi wiidud nende ehitiste kinnistamised. Praegune olukord, kus need majaomanikud dokumentaalselt ei saa tõestada oma waranduslist seisukorda, raskendab eralaenu saamist ehituste lõpulewiimiseks. Mõnegi maja juure on eralaen aga hädatarwilik, sest riiklikku laenu enam selleks otstarbeks ei jagata.

Ratsawõistlused lahingdemonstratsiooniga.

Ratsawõistlused, mis eile algasid Lembitu kasarmu platsil, jatkuwad täna kell 15. Täna on kawas peaasjalikult wõistlused enamkogenenud hobustega. Lõppeks on riwi- ja lahingdemonstratsioon.

Waba päew algkoolides.

Algkoolide juhatajate soowi lohaselt on kooliwalitsus otsustanud 8. juunil algkoolides õppetöö ära jätta, kui sel päewal õpilastööde näituisi korraldatakse.

Tööinspektor läheb wõimupiirest üle.

Wünwasel ajal on tööinspektorid hakanud lahendama ka sarnaseid kodanikkude waheliji wahekordi, millised üksnes kohtuwõimude kompetentsi kuuluwad. Nii on üks tööinspektor saatnud neil päewil ühele eraisikule (s. o. mitte töösiurile) ametliku kirja, kus tema nõuab koduteenijale mingi summa wäljamaksmist teatud tähtajaks wabatahtlikult ja ilma sundsissenõudmiseta. Kuna meie teada pole tööinspektorite wõimupiire tsiwiilnõudmiste lahendamise suhtes awardatud, siis tundub sarnane talitamine tööinspektori poolt küll wõimuliialdusena, teiselpoolt on see aga kodanikkude lubamatu wiisil tülitamine ja nende õiguslisse sfääri tungimine. — Kuuldawasti ongi tülitatud isik wastawa kaebusega tööinspektoreid ametisse määrawa ülemuse poole pöördunud.

Soome keele kursuslaste registreerimine.

Pühapäeval kella 4—5 p. l. registreeritakse Karlowa ja Lina tänawa nurgal 5. algkoolis soomekeele kursustest osawõtjaid nii algajaid kui ka edasijõudnuid.

Õpilaste paadisõit.

Linnakoolitwalitsus teatab, et koolijuhatajad wõiwad oma äranägemise järgi lubada õpilaiil paadiga sõita Emajõel, kuid silbade alt läbisõidu eest peaks weelgi hoiatatama.

Emadepäew tütarlastegümn.

Pühapäeval kell 5 p. l. korraldab Tartu linna tütarlastegümn. õpilaskond kooli ruumes Karlowa tän. nr. 1, emade päewa. Kawas pr. A. Suitsu köne, terwitused emadele, deklamatsioonid, wõimlemine ja muusikalised ettekanded. Õpilaskond loodab rohket emade osawõttu.

Kohtusse mineku asemel sattus aresti.

Eile pidi rahukogus arutusele tulema Hans Hundi süüdistusaeg tapmise katses, mis pidi olema aset leidnud Turu tänawal. Asja arutamine tuli aga edasi lükata, sest kahjustaja Jaan Mustmets, kelle pihta kuul oli läinud, ei olnud kohtusse ilmunud. Politsei andmetel wiibis J. Mustmets samal ajal joobmult ja meelemärkuseta olekus politsei wahitoas, kuhu ta juba eelmisel õhtul oli paigutatud.

Kohus leidis, et tal oli teada kohtusse minek juba eelmisel päewal, mispärast ta oleks pidanud täisjoomise eest hoiduma ning sellega tema wiimastanud olek ei wabanda kohtusse mitteilmumist. Mustmetsa trahwiti 10 krooniga. Ühtlasi tuleb tal kanda asja arutamise edasilükkamisest tekkinud kulud.

„Paluketse Panga“ korjandus.

„Paluketse panga“ juhataja poolt on läbikäidud Tähe tän. ja iga majasse jäetud üleskutse esmaspäewaks, 18. maiks kokku koguda kõik majapidamise ülejäägid. Nimetatud päewal algab ka korjandus. 2—3 meest hobusega liiguwad tänawa algusest kuni lõpuni, wõttes tänuga wastu kõik annetused „ühisabi“ heaks. Kui esimene katse peaks häid tagajärgi andma, siis käiaks nõnda linn läbi.

Suurem pesuwargus.

Adele Wolfilt Kastani tän. nr. 43 on warastatud pööningult wale wõime abil pesu ja muud kraami 177 kr. wäärtuses.

Tartu kinod.

Meisafilmi „Soome puntööstus“ demonstreeritakse kino „Glorias“ järgmiselt: 17. mail ainult üks seanss, mille algus kell 12. 18. mail kaks seansi, mille algus kell 18,30 ja 15. Muudatused on ettewõetud 17. mail elektriwoolu katkestamise pärast.

Kirikukuulutused.

Pauluse kirik. Pühapäeval kl. 10 e. l. jumalateenistus armulauaga. Õp. G. Knüpffer.

Peetri kirik. Pühapäeval kl. 10 homm. lastejumalateenistus leerisaalis. Kell 5 p. l. jumalateenistus armulauaga kirikus. Nelipüha teisel püha kl. 10 homm. surnuaia-püha Tallinna teeäärs. kabelis.

Suveleer algab 8. juunil. Õp. Rutopõld.

Maarja kirik. Pühapäeval kell 10 e. l. jumalateenistus armulauaga. Õp. A. Wöhrmann.

Katoliku kirik. Pühapäeval kell 9 püha pihtimine kell 10 püha missa poolakeelse jutlusega (ülempreester Tallinnast); kell 6 õhtupalwe (poola keeles).

Tänawaldus.

Pr. R. Foehlmanni mälestuse jäädw. komitee awaldab siinkohal siidamlikku tänu ikautidele, kes taewaminemisepäeval Toomemäel korraldatud kontserdil enda peale wõtsid pääsetsil pääsemaksu wastuwõtu-ülesande.

Kaitsemalewa teated.

Naiskodukaitse spordiringil on kawatsus korraldada ujumise-, tennise ja rattasõidukursused. Ütles anda palutakse Riia t. 2 — Luha tubakakauplusse kuni kolmapäewani.

2. malewkonna naiskodukaitse liikmeid palutakse ilmuda pühapäeval Naisselti, Suurturg nr. 2, inwaliididepäewa korjandusest osawõtmiseks.

Naisselts palub oma liikmeid ilmuda Suurturg nr. 2 inwaliididepäewa korjandusele kaasaitamiseks.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Tartu Naisühingu liikmeid palutakse pühap., 16. kp. ilmuda rohkel arwul Tähe t. 25 „Karskuse Sõbra“ ruumides ajuwaste punkti osa wõtma korjandusest kindr. Laidoneri nimelise kapitali heaks.

Tartu Õpetajate Seltsi loodus- ja maateaduse sektsioon korraldab pühapäeval ekskursiooni Walsulasse prof. J. Piiperi ja dr. G. Wilberai juhatusel. Koguda kell 7 hom. Maarja surnuaia wäravas.

Tartu linnateenijate ühingu juhatus palub kõiki oma liikmeid pühapäeval, 17. kp. kindr. Laidoneri nim. kap. karbikorjandusest osa wõtta, ilmudes elukohale lähemaisse korjanduspunktidesse, ehk raekotta. Juhatus.

Tartu Esperanto Seltsis 17. mail kella 6—9 kooswiibimine Viva gazeto ja seltsikondliku osaga.

Kohati hoowihma.

Pühapäeval kesknise kirusega lõuna- ja edelatuuli, mõõdukat pilwitus, kohati hoowihma, temperatuur endine.

Ülewaade laupäewal 16. mail.

Schotimere madalrõhkkond laienedes Skandinaawiasse liikunud kesklohaga Norramerele. Tema eilne Läänemere ääremiinimum siirdunud Kesk-Wenesse. Wiimase tõttu sadas Eestis eile pärast lõunat, ja öösel wihma. Daanist ja Läänc-Rootsist liigub homseks Läänemere piirkonda uus äärem iinimum ühes wihma-adudega. Kõrgerõhkkond waldab Kesk- ja Lõuna-Euroopa. Tema hari haarab hommikul Läänemere idakalda. Kogu Euroopas walitseb endiselt soe ilm. Eestis oli eile keskpäeval 12—21 kraadi, öösel 6—11 kraadi ja täna hommikul 8—14 kraadi sooja.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

16. mail uinus vaikselt igavesele unele raske haiguse järele minu armas abikaas ja hea isake

Hendrik Sirel

Kirstupanek pühapäeval, 17. mail kell 8 õhtul. Ärasaatmine leinamajast, Puiestee 54, esmaspäeval, 18. mail kell 6 p. l. Maarja surnuaiale.

Valusas leinas **abikaasa, poeg ja omaksed.**

Jalgrattaid

kuulsamatest vabrikutest: **Rootsi Huskvarna, Taani Coventri, Läti Latvello, Inglise Humber** ja **B. S. A., Saksa Columbia ja teised** suuremas valikus — odavamad hinnad.

Firma G. F. Liblik

Tartus, Suurturg nr. 10.
Telefon 6-30.

MOE-, PUDU- & PESUÄRI
Venn. Lepp
KAUBAHOOV 2
PROMENADI 2
soovitab suures valikus odavate hindadega kõiksugu
hooaja kaupu

Et meie
mõdu
tarvitamist ka kõige laiematele ostjate ringkondadele võimaldada, oleme alandanud oma mõdu hinda alates esmaspäevast, 18-st skp. kahe krooni (Kr. 2.—) peale kasti eest (20 pooleliitrilist pudelit). Kojusaatmine võib soovikorral ka poole kasti viisi sündida.

Saku õlletehas A.-S.
Tallinnas, S. Kloostri 10/12. Telef. 17-48, 32-86.

Tööpakkumised

Maal rahvarikkas ja käidavas kohas
kauplusruumid
üürile anda. Teateid kirjalikult ehk suusõnal. Dr. M. Rimsha, Laius-Tähkvere postiagentuur.

Vilunud
torukraavi töölisi
on kohe vaja Puurmani valda Ausi talusse. Jüri Villberg. Telefon Puurmani 12.

Vajan iseseisvat ja karsket
möldert.
Kaupa tehakse Tartus, „Tartu“ võõrastemajas 19. mail s. a. kella 11—12 e. l.

Karjast
tütarlast ja tüdrukut on tarvis linna lähedale. Kaupa tehakse pühapäev. 17. mail. Kastani t. 123, kell 9 homm. poes.

Vajan nais- ehk mees-
leivaküpsetajat,
kes iseseisvalt mõistab leiba, saia ja peenleiba teha. Teatada tingimused slt. „Leivaküpsetaja“ all.

Karjust,
suuremat tütarlast, on tarvis. Kaupa tehakse 18. mail, Riia tän. nr. 91 „Liivimaa“ hoovis, kella 8—10 homm.

Tarvis tubade
sikatuurijat.
Tulla kell 8—10 h. ja 4—6 õhtupoolel. Küsida Kastani nr. 99—9.

Vajatakse
nahavabriku töölist
kuiva töö peale, kes ka valtsimist oskab. Pakkumistega pöörata Kaubahoov nr. 14.

Vajatakse
karjust
tütarlast, kes koolis ei käi. Kaupa teha esmaspäeval 18. mail Liiva tn. nr. 23, krt. 2, kella 10—12 p.

Iseseisva koha leiab
naisterahwas,
kes laenab kohe 350—1000 kr. Teat. slt. „12%“ all.

Maale suuremasse talusse vaja
teenijat tüdrukut
perenaise abilist. Ilmuda esmaspäeval 18. V. kell 2 päeval Aia tän. 39—3.

Korralik
auto-juht
leiab kohe teenistust Otepää-Palupera liinipidaja juures.

Sepapoissi
on tarvis. Paju tn. nr. 1.

Vaja, siin, pikemaks ajaks
meesõpilast
(eesti k. t.), kuupalgaga. 5½ tundi päevas, aeg kokkuleppel. Pakkum. slt. „Tudeng“.

Vilunud
ettekandjat
on tarvis. Uusturg nr. 25, restoran „Helsingi“.

Vanemat
teenijat-tüdrukut
on maale juustuvabrikusse tarvis Riia tn. 63—7.

Opilast
vajab kudumistööstus „Linda“, Narva tn. 40.

Karjameest
vajatakse suuremasse tallu. Pakk. slt. „Raasiku“ all.

Vajatakse maale
koorejaama meierit,
kes mootoriga on töötanud. Lähemaid teateid saab Gildi tn. 14, Keskpiimaärist.

Noormeest õpilaseks
tarvitab kellasepp. Riia t. 3.

Õmbleja
vajab käealust töölist. Narva tn. 47—5, hoovimajas.

Korteripakkumised

Üürile anda 3-toaline
korter.
Uus remont. Küsida Tähe t. nr. 7—1.

Möbl. tuba
ära anda. Kivi tn. 77—1.

Korter
välja anda. Jänese tn. 32.

Möbl. tuba,
väikeses aiamajas suvekuudeks odav. ära anda Tähe tän. 96—1.

1—2 ilusat päikesepaistel.
möbl. tuba
üürida. Samas vajatakse üürile anda 1—2 triikpesu *õmblejat ja õpilasi*. Kastani tn. 29—2.

Korter,
4 tuba, eestuba, veranda, köök, teenijatuba ära anda. Tähe tn. 79, küsida krt. 1.

2 tuba,
teine mööbliga, erasissekäiguga, ära anda. Vladimiri tn. 2—4.

Korter
3 tuba, köök, päikesep., uuesti remont., I. linnaos. välja üürida. Küsida Roosi tn. 24-a, aiaärist.

Korter
ära anda põllutöölisele, Ropka vallas, Kanda talus, 1½ km Ropka jaamast.

Remont.
möbl. tuba
ära anda. Erasissek. Hind 10 kr., Botaanika tn. 17, II korral.

Korter,
2 suurt tuba, elektrivalg. ja köögitarvitamisega ära anda. Küsida Riia tn. 111.

Kesklinnas 2 hästi
möbl. tuba,
erasissek. elamiseks ehk bürooks välja anda, tarbekorral köögitarvit. Lodja tn. 13—2, II kord.

Möbl. tuba,
keeduvõimal. ja erasissekäiguga üürile anda. Herne tn. nr. 52—1.

Korter,
2 tuba ja köök elektrivalg., III korral odavasti üürile anda. Tähtvere tän. 15—1.

Korter,
omaette väike tuba ametiskäivale meesterahvale anda. Lodja 1—1, majaomanikult.

Korter,
2 tuba keeduwõimal., veranda, elektriv., aia eees ära anda. Küsida (Narva 143) Tuule tn. 3, ehk aiarentnikult.

Suur tuba
ja köök välja üürida, grammofon müüa. Turu 75—5.

Ilus, suur ja soe
ärklituba
ära anda Raekoja tän. 100, krt. 6. Näha kella 10—14.

2 koosnevat vähemat
tuba
mööbliga odavalt ära anda. Kevade tän. 1—1 (kino Ideali taga).

Korter,
3 tuba, suur köök, veevärk, elekter, alumisel korral, elamiseks ehk töökojaks kohane ja 2 päikesepoolset tuba köögitarvitamisega ära anda. Küsida Tolstoi 3, k. 1, kella 8—11 ja 2—5. Telefon 178.

Vajan
2 tuba,
erasissek. paremas majas. Teat. slt. „Üks meester.“ all.

Võõras silm ega põletav päike ei paista iialgi läbi Soome tselluloos-kartong automaat allalastavatest
aknakatetest

Odav, parem, solidsem, praktilisem abinõu akende katmiseks. Mitmes suuruses. **Vastupidavus üle 10 a. garanteeritud.**

Ladu:
„Postimehe“ raamatukaupluses
Tartus, Suurturg nr. 16.

Korter,
2-toaline välja üürida. Soovi korral ühes aiaga. Seapidamise võimalus. Uus tn. 32, Tartus.

Kesklinnas 4-toaline
korter,
remonteeritud ja elektrivalgustusega ära anda Kaluri nr. 6/5.

Üürile anda
korter,
2 tuba keeduvõimalusega 3. korral, elekter, veevärk. Riia t. 39. Küsida ärist.

Korteriotsimised

Otsitakse 3—4-toalist
korterit
paremasse linnaosasse. Pakkumised slt. „102“ all.

Väike perekond otsib head
pansioni
kuivas, metsarikkas kohas. Teatada slt. „Hea pansioon“.

Täna, 17. mail kell 12.30 päeval TALLINNAS,
Seltskondlikus majas, Ala tän. nr. 12

PANEUROOPA

PÄEVA AKTUS.

PÄEVAKORD:

1. Avasõna — M. RAUA poolt.
2. Kõned: a) **„Paneuroopa ja väikeriigid"** köneleb Paneuroopa Läti sektsiooni esimees härra P. BERGIS; b) **„Paneuroopa piirid"** köneleb Paneuroopa Läti sektsiooni juhatuse liige härra F. MICHELSON.

Sissepääs kõigile vaba. Rohket osavõttu palub
Paneuroopa Eesti Ühingu Juhatus

Sundmäärus

koolikohustuslike laste registreerimise kohta Tartu linnas.

§ 1. Kõik Tartu linna piirkonnas asuvad lastevanemad või -hooldajad, kelle lapsed või hoolealused saavad 1. augustiks k. a. 8-aastaseks (sündinud 1. aug. 1922 a. kuni 1. aug. 1923. a.) ja ei käi koolis, on kohustatud oma lapsi või hoolealuseid registreerima kuni 7. juunini s. a. argipäeviti kl. 12—13 oma elukohale lähemas algkoolis. Registreerimise juures tuleb esitada tunnistused lapse vanuse, rahvuse ja rõugepanemise kohta.

Samuti tuleb registreerida kuni 7. juunini s. a. kõik Tartusse asuvad koolikohustuslikud lapsed 8—16 a. vanuseni, kes käesoleval talvel Tartus koolis ei käinud.

§ 2. Lapsed, kes asuvad elama Tartu linna piirkonda pärast 7. juunit s. a. ja kuuluvad koolikohustuse alla, milline kohustus kestab kuni 16 a. vanuseni või algkooli 6-nda klassi lõpetamiseni, tuleb hiljemalt 3 päeva enne sügisest õppetöö algust, s. o. laup. 29. aug. kuni teisip. 1. sept., registreerida lähemas algkoolis. Registreerimist peavad sääraseid juhul toimetama lapse vanemad, hooldajad või isikud, kelle juures elab laps.

§ 3. Kui koolealine laps asub Tartust mujale elama, siis on § 1. ja § 2. tähendatud isikud kohustatud sellest hiljemalt 7 päeva jooksul teatama koolile, kui see toimub õppetöö ajal, ja koolivalitsusele, kui õpilane lahkub Tartust õppetöö vaheajal, — kusjuures üles anda tuleb lapse täpne uus elukoht.

§ 4. Kõik isikud, kes selle sundmääruse jätavad täitmata, või registreeritavate laste kohta annavad valeteateid, võetakse linnakoolivalitsuse poolt seaduslikule vastutusele ja langevad avalikkude algkoolide seaduse § 12. ja § 19. põhjal rahatrahvi alla kuni 10 kroonini või aresti alla kuni 3 kuuni.

Märkus: Neid lapsi, keda antakse maale karjaseiks ja kes elavad III-das linnajaos, tuleb registreerida kuni 22. maini s. a. linna XII algkoolis — Jaama tn. 28 — ja neid, kes asuvad I ja II linnajaos — VII algkoolis, Lina tn. 2.

Tartus, 16. mail 1931. a.
Nr. 746.

TARTU LINNAKOOLIVALITSUS.

Soome sõitjad

võivad lühikesegi sealolu ajal teha huvirikka matka Päijänne'le, Soome kaunimale järvele ja sedakaudu tutvuda puhtsoomelise Soomega ning Sise-Soome kaunima loodusega.

Päijänne ühendab kõik Soome tähelepandavamad huvireisukohad.

Mineku ajad: Vesijärvelt ja Jyväskyläst kl. 14.30.

Kaabusid

suures valikus odavate hindadega soovitavad

Vennad Lepp
PROMENADI NR. 2.

Tiibklavereid Pianiinosid

soovitab mõõdukate hindadega

Sprenk-Läte klaverivabrik Tartus

Rüütli tän. nr. 25, telef. 13-09.

Esitajad: ESTO-MUUSIKA — Tallinnas, Viru tän. 2.
Viljandis, Lossi tän. 15.
J. BRAUN — Pärnus, Kuninga tän. 4.
A. SCHINMANN — Valk, Lai tän. 13.

Müüa tüki ja vaguni viisi vabriku hinnaga häid

põllutorusid ja telliskive.

Tellimisi võetakse vastu igasse jaama. FR. KARU, Tartus, Vaksali tän. 7. Telefon 12-26.

Peegleid

igas suuruses ja headuses

Vaateakna klaase

igas suuruses ja paksuses

Ornamentklaasi

(lluklaas)
kõigis värves ja suurustes

Aknaklaasi

suurel ja väiksel arvul

Traatklaasi

Opaksiitklaasi

lauaplatedeks

Värvilist klaasi

igas värvis

soovitab odavalt

peegli- ja klaasläri

E. LODERAUD

Tartus, Uueturu t. 11,
telefon 501.

Ehituste klaasimine
ja
äri- ja teiste siltide
valmistamine.

Töö korralik.

Tööpakkumised

Vajatakse
karjust,
kes koolist vaba tütarlaps
või vanem naister. Tulla
pühap., 17. mail, kl. 8—11 e.l.
Uus-Savi t. 6—1 kaupa te-
gema.

Tarvitatakse esimese järgu, tälesti vilunud

klantspesu triikijat.

Meltsiveski tn. 26, kontoris. Pühapäeval kl. 9—10 e. l. ja 3—5 p. l. samas, II korral.

Kruusavedajaid

tarvis. Küsida Tolstoi 1—3.

Ostmised

Soovin osta

poe letti

Pakkumised saata elt. „Äri" all.

Ostan

riideid, saapaid, vanu õmblusmasinaid, lapsevankreid, mööblit jm. Kalaturu t. nr. 3, raamatuäri „Vaht".

Vajan alalist head

piimatoojat.

Tähtvere tän. 36, poodi.

Soovitakse kiires korras osta

sammalt.

Saekoja t. nr. 1.

Rauatreipinki,

2—3 m pikk, soovitakse osta. Pakkumised saata: Peter Vissel, Rõuge, Sadra postk.

Müümised

Aegviliidus müüa suur

maja

riikl. metsa all, 1 vakam. aeda, sünnis kanade pidamiseks. Järele küsida kohapeal pr. Manguselt. Tartus, Kartuli tn. 1—1.

Odavasti müüa väheprunditud meester.

jalgratas

Tartus, Narva tn. 38—2.

Hobusesõnnikut

on suurel arvul müüa. Teat. saab Ouduva hoovipidajalt, Uusturg 29.

Müüa sõidukorras meester. prunditud

jalgratas

Leo tn. 43.

Uus

piimawanker

müüa. Paju tn. 1.

Tõld-auto

odavasti müüa. Tiigi t. 4—2.

Müüa suur, ilus nikeldatud

teemasin

Tolstoi tn. 12—3.

Hea lehm

müüa. Tallinna t. 57, aednik.

Odawasti müüa:

kirjutuslaudu, puhveti-, riidekappe ja söögitoa toole. Aleksandri tn. 8, mööblitööst.

Juhtumisi müüa

läpsjaid lehmi.

Teada saab Narva tn. 86, kauplusest.

½ hinnaga müüa:

heina- ja viljaniitja, vedruäke, kultivaator, reha, kännukaaluja, tuulikmasin, sõiduvanker. Narva tn. 31, Tallinna aiasõiduhoovis.

Väheprunditud

naister. ratas

müüa. Kastani tn. 8—3

Müüa raudrull soontega ja

Viking-veorehad

heina loovõtmiseks. Näha „Eesti Petroli" õlide ladus, Tartus, Riia maantee 1, end. Nobeli ladu.

Müüa:

daamide moodsad väljatikitud öösärgid, taskurätid, linakesed ja mitmesugust pesutööd. Tehakse elegant- ja lihtpesu. Pilu 6 s. meeter, sik-sak 4 s. meeter. Tartus, Aleksandri tn. 36—2.

Müüa:

sepa alas, kruustangid, lapsevanker nelja rattaga ja detektor raadioaparaat. Raekoja tn. 58—3, Zupsmann.

Juhtumisi heas korras original prantsuse

turbiin

transmissioonidega müüa. Järele küsida ins. Orav, Elvas, Tartus, Kesk-Kaar 71, Pärn.

Müüa

maja ja kõlatöostus.

Valk, Pikk tn. 46. Kirjalikul järelpärimisel mark ligi lisada.

Müüa

maja aiaga.

Teateid saab Piiskopi tn. 9, Kesk tn. lõpul.

Odavasti müüa kuuse-

sindleid,

suurel ja väiksel arvul. E. Põkki saeveskis, Elvas.

Müüa korras

pandor-lootsik.

Kaluri tn. 12—5.

Müüa

tualettpeegel kappidega

ja kudumismasin. Tähe tän. 111—18, hoovimaja.

5-istmeline

sõiduauto

odavasti müüa. Küsida Suurturg 20, R. Võsu ärist.

Tähelepanu!
Müüakse

läpsiad tiitsed ja tiitse piima,

ka antakse kitaed kasutamiseks ainult head. oludesse. Meltsiveski tn. 1—7.

Moodne, vähekantud inglise riidest

ülikond

odavalt müüa. Jaama tän. nr. 59—8.

Hea turbiin

(Francis) müüa odavasti, 3 m veekukkumisel: 7 h. j. ja 5 m v. k. 14,4 h. j. Järele küsida Võrus, Kreutzwaldi tn. nr. 31, A. Brückel.

Odavasti müüa paremad puusepa ja

tisleri tööriistad

Järele küsida Vallikraavi ja Vana tn. nurgal ajalehe kioskist.

Müüa väga odavalt

saalimööbel

ja suur mahagoni riidekapp. Näha pühapäeval kl. 12—5. Jakobi tn. 38—1, hoovis, kivimajas.

Müüa

tammepuust suur puhvetikapp, 6 söögitoa tooli, suur kirjutuslaud, 2 kaardilauda, 2 lapsevoodit, väike riidekapp, kullatud pildiraamid ja teised asjad. Riia tn. 16, hoovis, aidas. Tulla pühapäeval kl. 10—1 ja teistel päevadel kl. 10—12.

Wäike maja

müüa. Võru tn. 154, vastu Pauluse surnuaeda.

Müüa odavasti suur

kummipun

Õnne tn. 1—8.

Müüa

tööhobune

vankri ja riistadega. Tartus Pikk tn. 48—5.

Maja

müüa, würtsipood sees, hipoteegi võlgadega. Teat. saab Uus tän. 49—8. Sealsamas müüa poe klaaskapp ja patent.

rahuldab ka nõudlikumaid tarvitajaid

Tööotsimised

Töövõtjad!

Võimaldage üksikule poissmehele mingisugune teenistus üksköik mis alal. Soovikorral kautsjon võimalik. Kirjad elt. „E. R. 250".

Wilunud aednik

võtab viljapuude pookimist.. Kastani tn. 111—1.

Muinasjutulise

odava hinnaga kellasepa ja kullasepa tööseadused. Riia tn. 3, „HOROLOG".

Westiehitaja

vanem, rataste ja tammide peale, ka ajakohaste veskite peale, valtsid, kivi valamised. Annan ka head juhatust. Meltsiveski tn. 84—2.

Teie kell käib eluaeg täpselt õigesti

kui teda parandada lasete „Horologi" kellade töökojas Riia tn. 3. Kõige parem töö, kõige odavamad hinnad.

Vanem korralik

majateenija

soovib teenistust linna või äraõiduks. Oskan iseseisvalt keeta ja oman tunnistused. Aleksandri tn. 9—2.

Noormees, kel praktika põllutöös, soovib

sulaseks.

Kaupa tegema sõidan kohale. Kirjad tähe aadr. alt. isiktunnist. nr. 27 etten.

Auto sõidab Tallinna

17. või 18. mail varahommikul ja võtab reisijaid kaasa. Teatada hotel „Peterburg" šveitsarile.

ODAV VÄLJASÕIT

Räpina laulupidule

piihade ajal. Teat. 17. skp. Sõbra t. 29—5.

Tallinna ja Nõmme vahel paremas raioonis

toiduaineted ja lihakauplus

tähe ihusa elukorteriga äraõiduks puhul kohe edasi anda. Järvel, Järve tän. nr. 3.

Härra Kelder

Põltsamaal, Kuperjanovi tn. 2. Kui Teie 7 päeva jooksul kuulutuse päevast arvates, oma autokummide järgi ei tule, müün töötasu eest maha. Kummitööst., Narva t. 56.

Korteriomanikud!

Ümberkolimise puhul ärge vedage tühja kolu kaasa, vaid teatage Ühisabi „Palukeste Pangale", Vallikraavi tn. 18, tel. 906, ehk Kloostri tn. 7, kus see saab kasulikult tarvitatud. Vanad riided, jalanõud, raamatud, ajalehed ja ajakirjad, pudelid jne. võetakse seal tänuga vastu.

Ilupuud

välja ütlirida suveks surnuaeda. Võib ka soovikorral müüa. Roosi tn. 24-a, aiaäri.

Palun J. L.
wedruwankrile järele tulla

hiljem. 24. skp., vastasel korral müün vankri tööraha katteks ära. K. KUKK.

Tartu aianduse linnaosas

2 watamaad

künstud põllumaad rendile anda. Küsida Riia tn. 50—1, igapäev kella 9—10 e. l.

Juurvilja aed

välja rentida. Annemõisa tn. 9. Teat. saab Narva tn. 45, krt. 3.

Elwas

võtab „Postimehe" ja „Maameht" tellimisi ja kuulutusi vastu ja müüb üksikuid numbreid
B. ORLO, Kesk tän. 34.

Korteripakkumised

Hoovipealses majas Uueturu tän. 20, 4-toaline

korter

välja ütlirida. Sealsamas ka üks ühetoal. korter ära anda.

Kadunud

Sõidul jaamast Tööstuse, Viljandi. Maarjamõisa—Loesi tänava kaudu Jaani tänavale, kaduma läinud veo-

auto küljelaud.

Leiust palutakse teatada „Postimehe" talitusse Jaani t. 11/13.

Kaotatud

kuld-käekell

käevõruga. Palutakse leidjat vaevat. eest ära tuua Pargi tän. 15—3.

Odavate hindadega soovitan
John Gernandi

papoleumi,

Petseri männi tõrva, kivisõe tõrva, katuse pappi, tisleri liimi, kriitj, naelu, masina ja tsilindri õli.

Ühtlasi soovitame vastutavaid ja korralikke katuse meistreid.

Holmi t. 5 **JOH. HUIK.** Telef. 5-53

Tartu linnakoolivalitsus vajab Kaagvere lastesuvekoloniisse

juhatajat,

kasvatajaid (5) ja õde-kasvatajat

vastava kutse ja vilumusega. Üles anda koolivalitsusele, Gildi 8, kuni 27. skp., esitades kirjaliku soovi valdise ühes tunnististe või nende ärakirjadega — ning tempelmaksustatud (50 s. riigi- ja 25 s. linnakantseleimaksu).

16. mail 1931. a. Nr. 745.

Tartu linnakoolivalitsus.

Tartu linna elektrijaam vajab

16—18 tuhat punnimata sindlit.

Tempelmaksustatud pakkumised sisse anda linna elektrijaama konterisse kuni 19. maini 1931. a. kiljemalt kella 10 hommiku.

Elektrijaama Juhatus

Soovitame omast laost valgeid ja kirjuid

pestud masina puhastamise lappe ning vanu ehituse takke.

Müük suurel ja väiksel arvul. — Hinnad soodsad.

Samas ostetakse puuvillaseid ja linaseid lappe ning konte.

Fa L. D. GOLDBERG,
Meltsiveski tänav nr. 26. — Könetr. 8-26.

Põletispinde

häld, kulvi — müüa. Riia t. raudtee silla juures. H. Kaal.

ODAV • PRAKTILINE • NÄGUS

Originaal eestipärane

kirjaplokk

Suures valikus, üksikult ja jällemüügiks.

Postpaber ja ümbrikud:

mappides, ümbrikkudes, karpides.

Postpaber 100 pgn. pakis

jällemüügiks ajakohane valik.

HINNAD SOODSAD.

„Postimehe" raamatukpl.
Tartus — Suurturg nr. 16.

Dr. A. LENZNER
Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.
Könet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.
Tartus, Rüütli t. 25—4
(Vastu Jaani kirikut).

Dr. H. Piirako
Kõhr-, sugu- ja siseteaigused.
Kosmeetika.
Vastuvõtmine igal ajal.
Tartus, Raatuse tän. 12

Ämmaemand
E. Tomson-Sviker
Tartus, Vana tän. 3—1.

Dr. Oskar Josset.
Hambaarstimise kabinett.
Suuhaigused.
9—1 ja 3—7, pühap. 10—12.
Suurturg nr. 3.

Ämmaemand-masseerija
E. ELLER
Tartus, Raekoja tän. 9
(sissekäik Holmi tän. 1).

Dr. J. Beifeldt.
Neeru-, põie-, sugu- ja naistehaigused.
Könet. 8—12 ja 5—7, pühap. kella 9—11.
Tartus, Riia 22-a. Telef. 7-33.

Hambaarst L. Kedar
Plombeerimine, kunsthambad.
Tartus, Raekoja 13.

Tagasitulnud hambaarst R. Dobruschkes
Vastuvõtmine Raekoja t. 26, kella 10—1 ja 4—6.

Dr. E. Dobruškes
Naha- ja suguhaigused
Kella 9—11 ja 5—7.
Naisterahvastele kella 4—5.
Tartus, Rüütli tän. 24
(Laia tän. nurk) — tel. 11-22

Mellini kliinitus
ämmaemand
G. Stahlberg.
Erakorter Pargi 13.

Ehamarus
hr. J. Mandeli kaupluses võetakse „Postimehe" ja „Maameht" tellimisi vastu ning müüakse üksiknumbreid.

Ostmised

Soovin osta

2 kirjutusmaşinat

eesti ja eesti-vene kirjaga, pakkumised saata aadressi ja täpse hinnaga elt. „Asb".

Tartu Maarja kirik

Pühapäeval, 17. mail s. a. kell 6 õhtul

W. Blaubrüki orelikontsert.

Kavas: E. Bossi, J. S. Bach (Fantaasia ja fuuga G moll), F. Mendelssohn (Sonaat B dur), J. Renner (I süüit), M. Reger. Pääsetähed kavaga à 75, 30 ja 20 s.

Võitmata

vastupidavus on

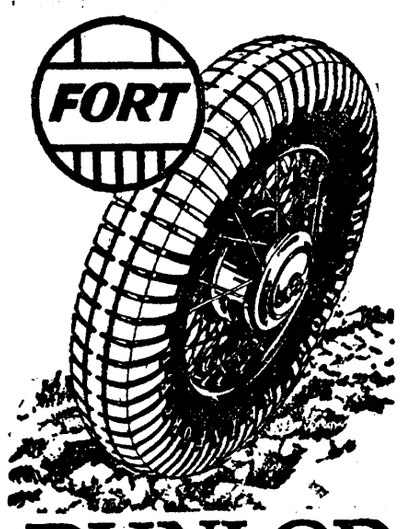

DUNLOP

KUMMID

TEINUD MAAILMAKUULSAKS

Kui varustate oma autod, mootorrattad ja jalgrattad DUNLOP kummidega, sõidate tuhandeid kilomeetreid rohkem

Peaesindajad

J. PUHK & POJAD

ETA

AUTO

ja

traktorite

silindrite puurimisi

kõige täpsemate abinõudega toimetab odavasti

AKTSIASELTS

A. ROSENWALD & CO

TARTUS, SUURTURG 8 • TELEFON 300

Suurema kapitali mahutuse võimalus

mis kindlustab vähemalt **100 prots. kapitali otsekohest suurenemist.** Lähemat slt. sõna „Kindlustus“ all.

Soovitame äärmiselt mõõduka hinnaga suures valikus

tennis-reketeid

reketite raame ja presse

Asjatundlik reketite keelestamine ja parandamine.

Tartu Spordiriistade Vabrik

Emajõe tn. 5. Avatud kella 9—16-ni.

Jalgrattaid,

osasid ja kumme

erit odavate hindadega. — **Jalgrataste emaillimine ja parandamine.** Soovitab

Firma Otsing Rüütli tän. 13, telef. 3-82.

Mustvee Vastastiku Krediit-Ühisuse

Arveteseis 31. detsembril 1930. a.

Aktiva.		Passiva.	
Kassa ja jooksvad arved	Kr. 14.137.02	Kapitalid	Kr. 34.189.35
Osamaksud teistes rahaasutustes	1.718.—	Liikmete lisavastutus	68.095.—
Laenud	133.169.25	Hoiusummad	79.382.20
Korrespondendid	3.222.12	Korrespondendid	13.151.59
Vallasvara	3.487.34	Laenud teistes rahaasutustes	19.675.89
Muud aktivad	2.575.88	Muud passivad	9.631.32
Liikmete kohustused	68.095.—	Puhaskasu	2.279.26
	Kr. 226.404.61		Kr. 226.404.61

Alates 1. maist s. a. maksab Ühisus tähtajaliste hoiusummade pealt 7—8%, jooksvate arvete pealt 5—6% a. Laenudelt võetakse 12% ja lühiajaliste vekslite diskonteerimisel 11% aastas.

JUHATUS.

TUNTUMAID

DÜRKOPP

uusim täiendatud erimudel, varustatud rõngas-laagritega ja ROOTSI

HERMES

jalgrattaid, millistega varustatud rootsi kaitsevägi — esitab:

O-Ü. SYSTEMA

Tallinna, Raekoja pl. 5. Telef. 430-09.

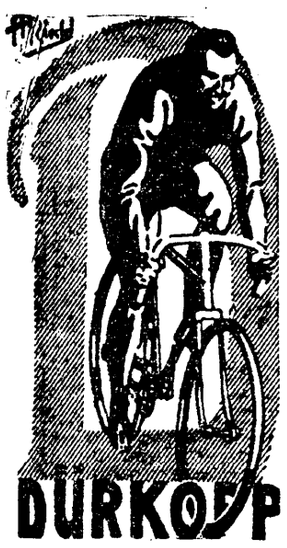

Pärnu linnavalitsus vajab linna apteegile **kõrgema eriharidusega**

rohuteadlast

Palk 140 kr. kuus. Sooviavaldused tulevad saata linnavalitsusele hiljemalt 22. maiks 1931. a.

PÄRNU LINNAVALITSUS.

Soovitan pühadeks väga häid Shoti Matfulli, Mattise

heeringaid,

püti, poole ja kiloga. Sprotte, kilu ja skumbriat. Koloniaal ja talurahva kaupa suurel ja väiksel arvul.

Kaubahoov 32, A. Peedel.

Müüa

traktor, rehepeksu masin ja katel ja katusekivi vorm. Ligemaid teateid saab Elva, Kesk tän. 6, J. Simonson ehk Elva telefon 7.

Vesneris, Lubja veskis

puhastatakse kaera ja odra seemet vikist ja peluskist niisama ka otradest kaerad välja. Masinaga tangude ja kruupide tegemine igal ajal. Töö hea.

A. Jakobson.

Riide iga pikeneb,

ja ta on kaunim, puhastades seda

„Ökonoomias“

Meltsiveski 28. **Uueturu 24.**

Riiete keemiline puhastus ja pesemine. Riiete, kangaste ja lõngade värvimine. Plekkide kõrvaldamine. Täiendatud asjatundlik tööjõudude koossels. Korralik ja kiire töö. Hinnad odavad.

Ei aita arsti rohi ega suvepuhkus kui
Te ka kõige päeva värskes õhus olete,
aga öö hingate jälle oma
patjadest mürgitud õhku.

Meie puhastame, desinfitseerime ja teeme Teie padjad mugavaks.

Külastage meie esindajaid

Tartus, Uueturu 1, pr. R. Jõgioja.
Elvas, Pikk tän. 8 hra. K. Raba.

Tutvunege meie töö, kauba ja tingimustega.

I-ne E. M. Suletööstus

Tallinnas, Vene tän. 27.

Vajatakse vilunud

väljapakkujat,

tuntud kolonial- ja toidukaupmeeskonnale Tartu linna jaoks. Pakk. saata „Postimehe“ t. nr. 100 all.

Suvituskorterit

suurele perekonnale vajatakse maale, loodusrikkasse kuiva kohta, järve- ehk jõekaldale, kus ka toiduained saadaval. Teatada suusõnal ehk kirj. Vallikraavi 10, Tartus. Suvitaja.

Müümised

Müüa juhuslikult odavasti meester.

jalgratas.

Uus t. 6—4.

Väike kahetaktiline 2½ HP.

mootorratas

odavasti müüa Kastani tän. 137—14. Näha kella 8—14-ni.

Müüa tiine

mära.

Uus tn. 29, Beckmann.

Triiksärke

(kõige uuemates mustrites Kr. 3.— alates).

Moodsaid kraesidemeid, kraesid ja rinnaesiseid, sukki, sokke, kindaid, meeste ja naiste pesu, koetud jakke ja bluusisid, meeste ja poiste tööbluusisid, naiste ja laste põllesid, aluskleite

siidist ja heast pesuriidest jne., jne. soovitab suures valikus võistlemata odavate hindadega

A. Paurson

moe-, pudu- ja pesuäri Tartus, Suurturg, kivisilla juures.

Müüa 2 suurt

kohwert,

pikad kardinaliistud ja muud kraami. Kitsas tän. 13.

Vähetarvitatud naisterahva

jalgratas

odavasti müüa. Näha kella 10 alates. Võru t. 136.

Müüa 2 noort

töökobust.

Pikk tän. 22—8.

Müüakse vähe tarvitatud

mööblid.

Näha Riia 22, krt. 2-a, kella 10—2.

Vähe tarvitatud meester.

jalgratas

müüa Elisabeti t. 18, krt. 5, II korral.

Hea sõidu- ja töö-

hobune

müüa Vana-Kuuste Rebaste «Postil» majapidam. lõpetam. tõttu. Joh. Woitk.

Esmasp., 18. V k. 10 homm. peale müüa

klaver,

mööbleid ja muid maja tarbeasju. Jaani 28—3.

Müüa kiires korras tammepuust suure

mootorpaadi kere

ja mootor. Teateid annab E. Kubjas Jakobi t. 8, Tartus.

Müüa hea kohver-

grammofon

ühes plaatidega. Tartus, Turu tän. 21—8, II korral.

Väga hea, vähepruugitud

pianiino

müüa. Küsida Uueturu 25, Jaska pagariärist.

Põllumehed!

Enne kui lähete ostma **viljakuivatuse plekke, reste, torusid ja talasid,** võrrelge hindasid ja tööheadust.

P. Peterson

Tartu, Uueturu 20, tel. 2-65.

Wanu ajalehti, tšingi äärt, plekkwitsa

müüb «Postimehe» trükikoda Tartus, Jaani tän. 11/13.

Müüa täiesti korras, raudraamiga

tahvelklaver ja pianiino

üürile anda. Viljandi tn. 5 (Näituse aed).

Müüa:

vähetarvit. saarepuu kapp, kahe uksega, ja seinakell, topelt löömisega, juhuslikult müüa 17. mail kella 17—19. Tööstuse tn. 16—23, Tartus.

Toiduainete- ja piimapood

ühes elukorteri ja leivaküpsetusahjuga üürile anda Aleksandri tän. 113. Sealsamas on hobusemehe korter ära anda.

Koloniaal-talurahva

kauplus

ühes piimapoe ja korteriga omaniku haiguse pärast välja üürida. Võru t. 57.

Elwas

Joh. Sepa rohu- ja värvikaupl. müügil „Postimehe“ üksiknumbrid.

N.M.K.Ü.

Nelipühiks **HELSINGI**

A.-L. „Suomi'l“ (suurimal lihnilaeval)

Noorte Meeste Kristliku Ühingu

EKSKURSIOONIGA

Lähemaid teateid saab kohalikust N. M. K. Ü-st, Vallikraavi 23 igal äripäeval kella 9—2.

Johan ja Robertine Stafenau'de

võlausaldajate (kreditoride)

koosolek

on 17. mail s. a. kell 9 homm. Kaubandus-Tööstus Seltsis Suurturg 17, Tartus.

KREDITOR.

Müüa

6 head lüpsilehma Kastre-Võnnu vallas, Alasuitsu talus on ka kontroll andmeid näidata.

Odavasti müüa tarvitatud 6 istmeline

sõiduauto

„Steyer“. Venn. Lepp, Kaubahoov 2.

Vorstitööstus

„Delikatess“

H. Treffneri t. 9, telefon 13-58.

Soovitame pühiks tuntud headuses suitsusinke ja igat sorti vorste. Samas saadaval väga odavalt puljongi konte ja seepi.

Tõrva linna tsentrumis, Tartu tän., kohemaksetava raha eest rutuliselt müüa surnud Rudolf Ader'i

elumaja

(4 tuba) kõrvalhoonetega ja suure (1½ vakam.) ehituskrundiga. Hinnapakkumised saata: Tõrva J. Sakkis, ehk Tartu, H. Eglon, Kroonuaia tän. 2—4.

Väike kummirehvidega

sarapan müüa

Näha saab hoovipidajalt Kauba tän. 7.

Säälsamas ka üks väike pood välja üürida.

Eeskujulik keemiline

pesukoda „IDEAL“

Lodja 11. — Suurturg 1. — Ala 7.

Peseb ja triigib kõiksugu triik- ja -lihtpesu ja puhastab keemiliselt kardinaid, kleite, ülikondi ja mantleid, jälgides tööandjate erisoove. Töö kiire, tasu märksa alandatud. Veenduge selles, andes töö „IDEAL'i“.

---

8 toaline korter

ühes suure ilusa aiaga Karlova tän. nr. 3 väljaüürida. Teated Tolstoi tän. 1, k. 4. Telefon 2-30.

Elumuutuse pärast müüa hästi sissetöötatud täielikum

juukselõõstus

— äri. Teateid saab Jaama tän. nr. 12, k. 1.

Odavalt müüa

sõiduauto ja mootorpaat

Näha pühapäeval, Lille t. 1, kl. 10—12. Äripäevadel küsida Narva t. 42 ärist.

Pianiinotööstus

J. Hermann

Tartus, Uueturu 3.

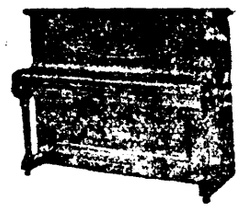

Soovitab tuntud kõrgeväärtuslikke

pianiinosid

võistlemata odavate hindadega.

Vajatakse

SUUREMAT SAALI.

Soovitav kesk linna ehk selle läheduses. Pakkumised saata Võru tänav 38—1.

Võtan teha kõiksugu

Maalritöid.

Majavärvimisi ja sisemisi remonte, mõõdukate hindadega.

Maalermeister **K. Kattel**, Riia 23.

Igas värvis

värvitakse kingi, käekotte ja kõiki nahkasju.

Värv ühtlane, vastupidav, veekindel, nahale kahjutu. Tööde vastuvõtmine Jaama tän. 30, krt. 1.

Lugege „Sädemeid“!

Lühikese raske haiguse järele läinus 14. mail igavesele unele minu armas, unustamata abikaas, poeg, vend, väimees ja sugulane

Richard Mölder

Matmine Tartu Maarja surnuaia õnnistusmajast pühapäeval, 17. mail kell 5 p. l.

Sügavas leinas naine, ema, õde, ämm ja omaksed.

Tõrva notar

Richard Mölder

Tartu-Võru Rahukogu ringkonna notarid.

WILLYS

VEOAUTOD — AUTOBUSED — TULETÕRJEAUTOD

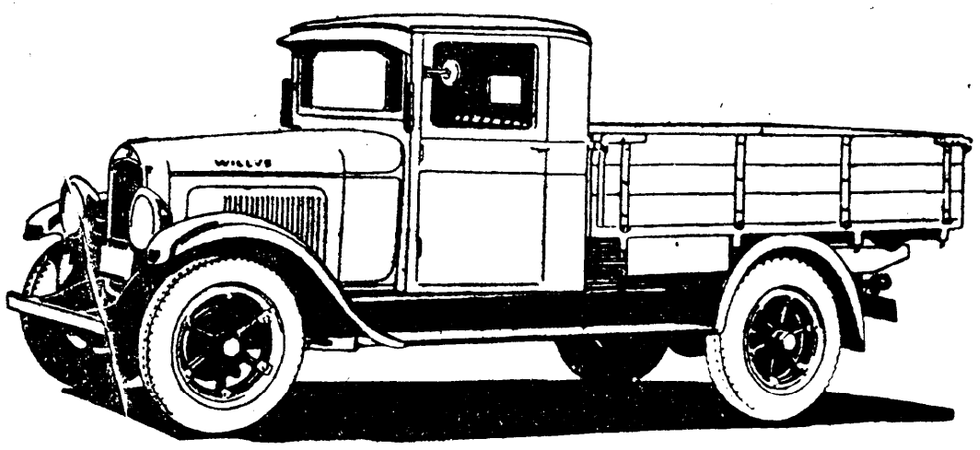

Lubage endale esitada WILLYS uuemat veoautot, mudel 1931. — Selles mudelis kehastuvad omadused ning edusammud tehnilisel kui ka ökonoomsuse alal, milliseid Teie ei või jätta tähele panemata: TÄIESTI KOORMAMATA POOLTELJED; kõik teljed on asetatud kahekordseile, reguleeritavaile TIMKEN RULL-laagreile ülemaailmliku kuulsusega 6-tsilindrilise 13/65 h.-j. WILLYS-mootoril on TÄISSURVEMÄÄRIMISE süsteem, määrdekanalid ka väntvõllis, milline asetatud NELJALE RAAMLAAGRILE; roolimis-sissesead on varustatud TIMKEN RULL-laagritega.

Need on vaid mõningaid põhjusi, miks eelistatakse WILLYS veoautot, kuid järele vaadanud teisi tehnilisi üksikasju, Teie leiate peale SUURE VASTUPIDAVUSE, TUGEVA EHITUSE ja VÕRRATU ÖKONOOMSUSE veel palju paremusi, mille poolest WILLYS veoautod on ületamatud.

OSKAR ALT

Tallinna, Narva maantee nr. 12. Telefon 302-44.

WILLYS VEO-, SÕIDU- JA OMNIBUSAUTOD.

Tass **OVOMALTINE** eineks on see,

mis annab perenaisele jõudu päevaseid raskusi ja muresi kanda.

Saadaval kõikides apteekides ja rohukauplustes.

Peaesindus: A/S. «Eybag» Tallinn: Karja tän. 41 ja Narva mnt. 42 Tartu: Kompanii 2

Dr A. WANDER A.-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE terveendab ka Teid!

Reisijatele hästituntud esimeseklassiline reisijateaurik

SUOMI

algab korrapäraste reisudega

TALLINNA-HELSINGI

vahel järgmise sõidukava järgi:

Väljasõit Tallinnast:		Väljasõit Helsingist:	
igal teisipäeval, „ neljapäeval, „ laupäeval	kl. 11 e. l.	igal esmaspäeval, „ kesknädalal, „ reedel	kl. 10 e. l.

Peale selle suvekuil igal esmasp. kell 3 homm. igal laupäeval kl. 17 (5 p. l.)

Esimene väljasõit Tallinnast on **19-dal mail kell 11 enne lõunat.**

Lähemaid teateid annab ja pileteid müüb

A-S. TALLINNA LAEVAÜHISUS

S. Karja 18, telefon: 426-90 (4 liini).

„VANEMUINE"

Esmaspäeval, 18. mail s. a.

Esinevad Vene rahvalaulude ettekandjad — õed

M. ja A. Werjewkinid

kes oma sportlis-kunstilisel autoturneel ümber Euroopa (Prahast — Prahasse).

Klaveril F. E. NIKOLAI. — Algus kell 8 õhtul.

Pääsetähed eelmüügil teatri kassas kella 11—1 e. l. ja 5—7 õhtul ning K-m. «Teater ja Muusika — Rüütli tän. nr. 8.

Kõige suurem valik

TAPEETE

15 sendist alates rull. — **Paberiäri „KODUMAA"** Tartus, Aleksandri t. nr. 10. — Kaupmeestele hinnaalandus.

Veoauto nr. 220 igasugu

weduteks ja lõbusõitudeks

Aleksandri 39—1. E. Prikkel.

Saapakreem

on kõige parem

Soovin rentida ühte isesõitvat

lokomobiili,

mitte alla 6 hob. jõulist. Pakkumised saata ühes rendihinna ja firma teatega: Voldi, Kukulinna asundus, Ed. Meos.

Piimapood

ära anda Lootuse tän. 10. Lähemaid teateid saab samast piimapoest.

Hiromant

R. Maido.

Näitan vee sees selle inimese kuju, keda soovite näha, ka asju. Ütlen täpse eluloo. Kaluri tän. 12—3, III kord, hoovist läbi.

ÕLGKÜBARAID

bordesid, lillesid, paelu, bandosi jne. pakub odavasti suures valikus kodumaa ja välismaa päritolust

Firma PARK ja KO, Tallinna,

V. Karja 5, II. korral, telef. 9-62.

Mööbliäri G. POCK

Tartus, Lossi tän. nr. 12, telef. 7-41.

Omanik **J. Sadde.**

Ruumipuudusel odavasti müüa: moodsad magamis- ja söögitoa sisseseaded, tamme-, saare- ja kasepuust, saalimööbel «Napoleon», «Modern», kabinettmööbel, Türgi diivanid ja kuschetid, mitmesug. kappe, kummuteid, laudu, tamme- ja kasepuust toole, viinitoole jne. — Tellimised täidetakse täpselt.

SADULSEPA- JA POLSTERMÖÖBLITOOSTUS

JOH. BUSCH

ASUTATUD 1894. AAST.

KAUPLUS ALEKSANDRI 12.

Laos saadaval: kõiksugu reisitarbeasjad, rahataskud, aktimapid, **moodsad naisterahva käekotid,** koolilaste raamatu hoidjad, traksid, vöödj. n. e. Tellimistel valmistatakse korralikult kõiksugu naha-, polster- ja dekoratsioonitöid.

Narva Kalevi Manufaktuur ja Sindi kalevivabrik valmistavad

meeste- ja naisterahva mantiriideid, kõiki vormiriideid, ülikonna-, fraki- ja püksiriideid, daamide kostüümi- ja kleidiriideid, õpilastekalevit, piljardikalevit, flanelle, vaipu, suurrätikuid, villaseid kangaid tehnilisteks otstarbeks; kõik parimas vastupidavas headuses ja uuemates mustrites. — **Kõigis paremates riideärides ja rätsepatelt saadaval.**

Wälismaa kaup teeb meie maa waeseks ja laseb meie töölised nälgida!

Küsige raudteelastelt, kas Krulli wedurid paremad kui prantsuse, küsige lennuwäe-ohwitseridelt, kas Narwa riie parem kui wälismaa oma ja mõlemad wastawad ja!

Ärge ostke wälismaa kaupa, waid ostke kodumaa kaupa! — Olgem isamaalased!

Surma läbi lahkunud

vann. adv.

Max Wohlfeil'i

mälestab vannutatud advokaatide nõukogu ja vannut. advokaatide nõukogu Tartu osakond.

Ootamatu surma läbi lahkunud nõukogu liiget

notar

Richard Mölder'it

mälestab

Tõrva Ühispanga nõukogu, juhatus ja ametkond.

---

16. mail s. a. surma läbi lahkunud kaasteenijat, Tartu postkontori ametnikku

Hendrik Sirel'it

mälestavad

Tartu posti-telegraafi-telefoni teenijad.

Südamlikku tänu

ütleme kõigile, kes minu kalli abikaasa ja armsa isa

kv. lendur-veltveebel

Arthur-Johannes Sepp'a

surma puhul ja maamulda sängitamisel nii rohkel arvul meie kurbusest osa võtnud.

Sügavas leinas abikaasa ja tütar.

Lühikese raske haiguse järele lahkus minu armas mees

Max Kurt Wohlfeil

Sünd. 24. II. 89. Surn. 15. V. 31.

Puusärkipanek pühapäeval, 17. mail kell 1/28 leinamajas, Rüütli tän. 3. Matmine sealtsamast esmaspäeval 18. mail kell 4 Tartu vanale Jaani kalmistule.

Sügavas leinas lesk.

Puhastusaine SIDOL

puhastab kõiki metalle, aknaklaase, portselaani, kivinõusid, kivipõrandaid jne. hiilgava tagajärjega.

Peatada H. Graf & E. Jürgens, Tallinnas.

---

16. ja 17. mail s. a. korraldab

Ratsarügemendi ratsaspordiring Lembitu kasarmute platsil

(Puiestee tän.)

Kewadised ratsa- ja ratturwõistlused

Laupäeval, 16. mail s. a. kell 15.30
Pääsetähed: 25 senti, kooliõpilased 10 senti.

Kavas: Concours hippique, teatesõit, võimlemine, voltižeerimine, lahingsisulised demonstratsioonid jne.

Pühapäeval, 17. mail s. a. kell 15.00
Pääsetähed: Istekohad: I koht 1 kr., II koht 50 s., seisukohad 25 s.

MÄRKUS: Kui 17. mail ilm vihmane, peetakse võistlused 24. ja 25. mail.

Lühikese haiguse järele uinus vaikselt minu armas unustamata poeg

August Sütt

Ärasaatmine pühapäeval, 17. mail kell 3 p. l. Haavakliiniku surnukambrist Pauluse surnuaiale.

Leinama jääb sügavas kurbuses

ema ja kaugelviibiv vend.

«Vanemuise» teater

Pühapäeval, 17. mail kl. 8 õ.

M. Taras'i

kaastegevusel

Silva

E. Kalmani operett 3 vaatuses.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

Teisipäeval, 19. mail kl. 8 õ.

Eelviimast korda

Surmamõistetute vangla.

John Wexley näidend 3 vaat.

Pääsetähed 40, 50, 60, 85 ja 110 senti ühes riidehoiuga.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

Korteripakkumised

Puhas, 3—4-toaline

korter

kõrvalruumidega üürile anda. Küsida Lepiku t. 14—3.

Mus, suur päikesepaisteline

tuba mööbliga,

elektrivalgust. ja erasissekäiguga ära anda Tähe tän. nr. 9, krt. 3, II korral.

Kaks koosnev. hästi möbl.

tuba,

vaiksele pikemaaja üürnikule välja anda. Näha kella 11—2 ja 4—6 Pepleri tän. nr. 15, krt. 2.

Kahetoaline

korter

üürile anda Jaama 63.

Möbl. tuba

üürile anda erasissekäiguga. Raekoja tän. 24, krt. 7. Sealsmas müüa suur kummipuu, oleander ja palm.

2 kahetoalist

korterit

mööbliga ehk ilma. Jakobi t. 30. Küsida krt. 6.

Möbl. tuba

on saada Kesk tän. nr. 7.

Ühetoalised

korterid

välja üürida Meloni t. 26.

Ühetoaline

korter

üürile anda Meloni t. 12—1.

Vajatakse

1—2 tuba,

mööbliga või ilma, kohe või edaspidi. Teat. slt. „A. A.“ all.

Miks suwitan Haapsalus?

Sest et Haapsalu oma idüllilise loodusega suudab pakkuda puhkust, tervist, mugavust ja naudingut nii ihule kui hingele; elu aga odavam kui mujal. Pealegi antakse riigi- ja omavalitsusametnikele vannide tarvitamisel hinnaalandust hooaja algul ja lõpul (kuni 20. juunini ja alates 15. augustist) kuni 30 protsenti.

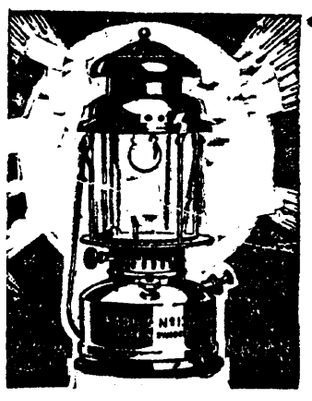

Eht Rootsi „RADIUS“

HÕÕGLAMBID JA LATERNAD

eriti tugeva valgusega, alates 200 küünlast ja vähese petrooleumi tarvitusega. Kõlbulised iga ilma, koha ja töö jaoks. — Iseäranis otstarbekohased kalapüügil, kanalates, lautades, töökodades, äriruumides, seltsimajades j. n. e.

Müük suurel ja väiksel arvul. — Hinnad eriti soodsad.

A-S „D. MIRWITZ & P“

Tartus, Raekoja t. 6. Tallinnas, S. Tartu mnt. 13.

Majaomanikkude Selts

Tähe tän. 29

Pühapäeval, 17. mail s. a.

kontsert-õhtu.

Mängib T. E. K. A. Seltsi puhkpillide orkester.

TANTS

vahetpidamata kahe orkestri saatel.

Algus kell 9 õhtu.

Pääsetähed à 25 senti.

TADEETE

Moodsad mustrid kõikides wärwides. Täielikum wahetus riide, kinga ja garant. häid

MAALRIWÄRWE

lakke ja pintsleid spowitab äärmiselt mõõduka hinnaga

J. A. REKAND

UUETURU TÄN. Nr. 1 — TEL. 1-14

Teie vajate kingi

Meie pakume suurimat valikut
Teie nõuate vastupidavust
Meie anname ainult kõigeparemat
Teie tahaksite meeleldi uudiseid
Meie pakume viimaseid moode
Teie nõuate jalale parajat mugavust
Meie oleme just selle meistrid.
Teie soovite asjatundlikult lahket teenimist
Meil on ainult vilunud müüjaskond
Teie tahate proovida ja võrrelda
Meie ei tunne ostusundi

Meie hinnad on alandatud ja kõige odavamad

A. Josset

Suurim ja vanem jalanõude äri Tartus, Küüni tän. 4

Äri on asutatud 1895. aastal

Dr. F. Raudkepp

Närvihaiguste ja hingelise ravi eriarst.

Vastuvõtmine iga päev kella 8—9 homm. ja 4—5½ p. l.

Uueturu uul. nr. 4

(Muul ajal närvikliinik, kõnetraat 4-74). 57

Dr. H. Mõttus

Naha-, sugu- ja põiehaigused.

Kõnet. 5—7, pühap. 9—11.
Naister. 4—5 ärip.
Kokkuleppel ka teisel ajal.
Tartus, Uueturu tän. 4.

Dr. E. Hehn

Sugu-, naha- ja sisehaigused.

Vastuvõtmine: ärip. kl. 9—10 ja 5—7, pühap. kl. 10—11.
Kokkuleppel ka teisel ajal.
Rüütli tän. 4, korter 5.

Jalgrattaid

ja nende osasid suurel ja väiksel viisil ning

kuulsaid «Philips» raadioaparate

ja **kõiki elektrimaterjale** ostate kõige soodsamatel tingimustel

T. AUA — A-S. KAPSI & CO & „PHILIPS“ materjalide ladu

Tartus, Suurturg 12. Telefon 44.

Kunsthambaid

töötab loomutruult ja korralikult. Hambatelm. kauaaegse praktikaga

Mackiewicz.

Tartus, Lodja uul. 5—4. Rääkida kella 10—1 ja 4—6, Tartus.

Lugege „Terwist“